

Delårsrapport 2 2018 för kommunen och de kommunala bolagen

Kommunfullmäktige

Innehållsförteckning

1	Innehåll	3
2	Omvärld	3
2.1	Samhällsekonomisk utveckling	3
2.2	Kommunsektorns utveckling	4
2.3	Gävle Kommun	5
3	Målanalys av kommunövergripande mål	7
3.1	Sammanfattning av måluppfyllnad	7
3.2	Invånare och kunder	7
3.3	Medarbetare	12
3.4	Hållbar tillväxt	17
3.5	Ekonomi	27
4	Uppföljning av politiska uppdrag	31
5	Finansiell analys koncernen	31
6	Finansiell analys kommunen	33
7	Viktiga förhållanden och väsentliga händelser	37
8	Ekonomirapporter	37
8.1	Redovisningsprinciper	37
8.2	Kommunkoncernen - sammanställd redovisning	38
8.3	Gävle Kommun	40
8.4	Gävle Stadshus-koncernen	46
9	Bilaga 1 Personalstatistik	50
9.1	Personalstruktur	50
9.2	Genomsnittlig sysselsättningsgrad	51
9.3	Arbetad tid och frånvaro	52
9.4	Övertid	53

1 Innehåll

Delårsrapport 2 2018 är en uppföljning av kommunkoncernens verksamhet avseende perioden januari - augusti 2018. I den sammanställda redovisningen, kommunkoncernen, ingår kommunens nämnder och kommunens helägda bolag, intresseföretag samt kommunalförbund. I den sammanställda redovisningen ingår inga stiftelser.

I delårsrapporten presenteras en omvärldsanalys, målanalys, finansiell analys, viktiga förhållanden för bedömning av utveckling och tillstånd samt en försiktig framtidsbedömning av den samlade kommunala verksamheten.

För närmare fördjupning i respektive verksamhet hänvisas till helårsrapportens ärende i Platina.

Ärendeförteckning i Platina

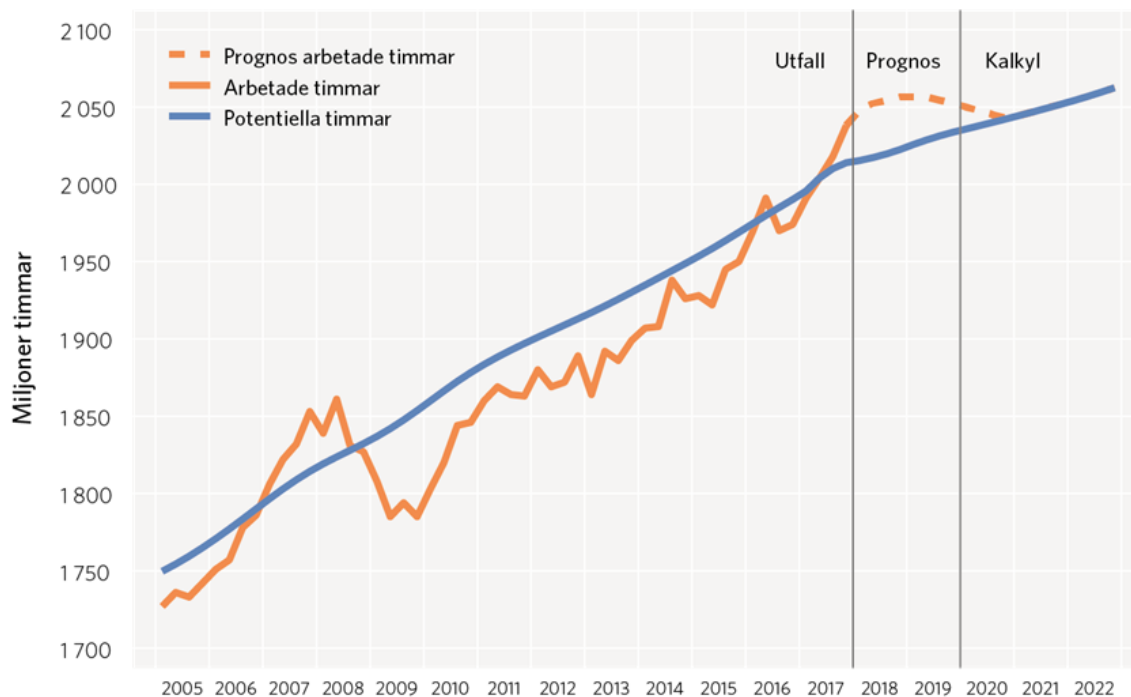
Nämnd	Diarienummer 2016	Diarienummer 2017	Diarienummer 2018
Kommunstyrelsens gemensamma dokument	16KS178	17KS264	18KS270
Kommunstyrelsen	16KS168	17KS265	18KS271
Samhällsbyggnadsnämnden	16SBN313	17SBN311	18SBN270
Utbildningsnämnden	16UN154	17UN157	18UN133
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	16NAN19	17NAN27	18NAN23
Kultur- och fritidsnämnden	16KFN129	17KFN72	18KFN162
Socialnämnden	16SON123	17SON121	18SON109
Omvårdnadsnämnden	16ON172	17ON204	18ON278
Valnämnden	16VN2	17VN3	18VN4
Överförmyndarnämnden	16ÖFN6	17ÖFN16	18ÖFN5
Jävsnämnden	16JN2	17JN9	18JN5
Revisorskollegiet	16REK4	17REK3	18REK11
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	16GNV3	17GNV4	18GNV2
Gävle Stadshus-koncernen	16GSAB5	17GSAB5	18GSAB4
Övriga bolag (som ej har platina)	O:\Projekt		

Förvaltningsberättelse

2 Omvärld

2.1 Samhällsekonomisk utveckling

Den ekonomiska utvecklingen har varit god under en längre tid. Om den tidigare har varit starkt driven av intern efterfrågan så är nu även den internationella tillväxten god, med en återhämtning som globalt till exempel visar bättre sysselsättnings- och arbetslöshetssiffror än före finanskrisen 2008. Genom att Sverige nu befinner sig i toppen på en högkonjunktur, med ett överutnyttjande av hur mycket Sveriges arbetskraft kan arbeta, kommer vi framöver inte att se en inkomstutveckling i kommunerna som stiger. Utan inkomsterna kommer enkelt uttryckt att stiga lika mycket som lönerna ökar samt med befolkningsutvecklingen. Diagram nedan visar antalet miljoner arbetade timmar i Sverige per kvartal.

SKL, Ekonomirapporten maj 2018.

I närtid har SCB redovisat* fortsatt positiv utveckling av antalet sysselsatta och ytterligare lägre arbetslöshet. Det är dock inte så stora förändringar att prognoserna gällande skatteintäkter har justerats för året. Däremot har prognosen från SKL för kommande år höjts något.

Konjunkturinstitutet* menar att den kommande utvecklingen av skatteintäkter i Sverige till sin helhet motsvaras av behoven inom välfärden för att ta hand om det ökande andelarna av yngre och äldre.

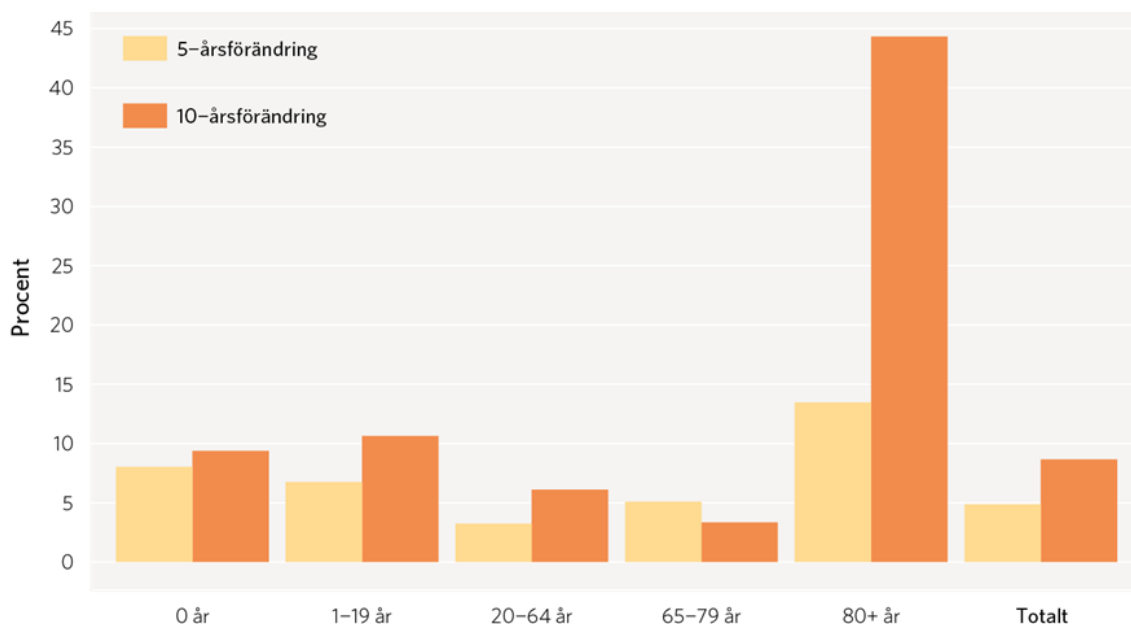
SCB; Arbetskraftsundersökningarna juli 2018

Konjunkturinstitutet; Konjunkturuppdatering augusti 2018

2.2 Kommunsektorns utveckling

Gävle Kommun speglar väl bilden över kommunsverige. 2017 lämnade Gävle kommun ett resultat på 305 mnkr, Med utgångspunkten att Gävle kommun utgör 1 procent av kommunsverige så skulle det innebära ett resultat på drygt 30 mdr. Motsvarande SKL:s bedömning på ett behov av resurstillskott fram till 2021 på 30 mdr krävs det 300 mnkr för Gävle Kommun, med ytterligare drygt 100 mnkr för att nå ett resultat på 2 procent.

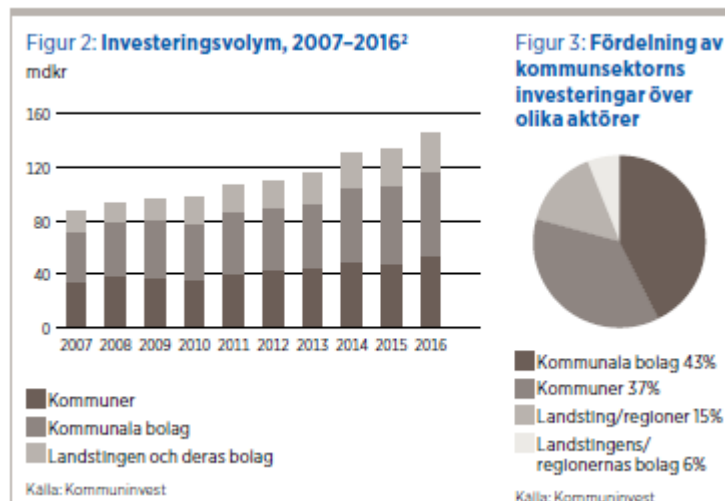
Den främsta utmaningen framåt beror på förändringen av befolkningens sammansättning. Inom 10 år kommer gruppen som är över 85 år att öka med nära 45 procent, barn och unga ökar med cirka 10 procent, medan gruppen i arbetsför ålder ökar med 6 procent. Det ger dels effekten att färre ska försörja fler men också att med oförändrad bemanning (elever per lärare, hemtjänstpersonal per brukare och så vidare) kommer det att krävas fler som arbetar inom kommunerna. Effekten av den demografiska utvecklingen kommer att påverka den ekonomiska utvecklingen och innebära stora utmaningar i att lyckas bemanna verksamheten. Med ambitionen att anställa medarbetare för att bibehålla personaltätheten skulle kommuner och landsting behöva anställa fler än hälften av den förväntade nettoökningen av antalet sysselsatt i Sverige framöver. Då det förmodligen inte är rimligt behöver produktiviteten i sektorn att öka, vilket sker genom ökad samverkan och digitalisering, dvs att färre kan ge fler service.

SKL, Ekonomirapporten maj 2018

Kommunsektorn befinner sig i en kraftig investeringsfas. Det är dels drivet av befolkningsutveckling, men även kommunala bolag ökar sina investeringar. Investeringarna innebär att nya lokaler skapas och befintligt bestånd renoveras men samtidigt innebär det ett långt åtagande framöver att driva och ta hand om.

Enligt Kommuninvest uppgår de årliga investeringsvolymerna till över 150 mdr. Även Gävle Kommun planerar framöver för stora investeringar. Under kommande år kommer tex investeringar i egna verksamhetslokaler att öka Gavlefastigheters tillgångar i fastigheter med nära 50%.

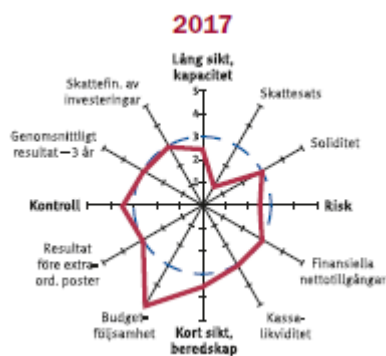

2.3 Gävle Kommun

Gävle Kommun tar med sig goda förutsättningar in i 2018. Tidigare höga ekonomiska överskott ger ett flertal vinster. Gjorda investeringar bär med sig mindre räntekostnader, det finns ett utrymme för en längre tidsperiod för att justera verksamheten till att förhålla sig till mindre resurser samt att andra kommuner med mer ansträngd ekonomi driver fram beslut och tvingas prioritera i sin verksamhet, vilka Gävle kan ta del av.

Jämfört med R9-gruppen har Gävle en stark finansiell status, med ett historiskt resultat som är bättre, högre egenfinansiering av investeringar och en hög soliditet jämfört med vissa andra. Gävle har dock ett högre skattetryck än övriga jämförda kommuner, vilket i en finansiell jämförelse bedöms som minde bra, då möjligheten till att öka finansieringen genom ökat skatteuttag anses som begränsad.

Resultat före extraordinära poster*					
Procent	2015	2016	2017	Förändr 15-17	Snitt 15-17
Södertälje	2,6	7,0	6,9	4,3	5,5
Västerås	5,2	4,4	5,6	0,4	5,1
Örebro	5,7	6,2	5,5	-0,2	5,8
Gävle	3,6	5,8	4,6	1,0	4,7
Eskilstuna	1,5	4,0	4,4	2,9	3,3
Uppsala	0,5	2,9	4,3	3,8	2,6
Jönköping	1,7	3,2	2,9	1,2	2,6
Linköping	1,2	0,1	2,0	0,8	1,1
Summa	2,7	4,2	4,5	1,8	3,4

Finansiell profil, KFi 2018

Innevarande år innebär dock att verksamheten är beräknad att bedrivas med ett överskott på endast 1,2 procent. Det är möjligt genom ovan beskrivna överskott. Toleransen för en negativ nettokostnadsutveckling blir då lägre. Som resultatet nu i delårsrapporteringen prognostiseras för helår så sjunker överskottet ner till 0,7 procent, där kostnadsutvecklingen också är olika mellan verksamheter. Vilket visar på att det krävs god ekonomisk marginal eller kontinuerlig ekonomisk uppföljning för att hantera eventuella kostnadsökningar.

Som redovisas nedan ökar sysselsättningen i kommunen, vilket påverkar olika verksamheter inom kommunen positivt.

Befolkningsutveckling

Enligt Statistiska centralbyrån uppgick befolkningen i Gävle kommun till 100 976 invånare vid utgången av juni månad 2018. Det innebär en folkökning med 373 personer under det första halvåret 2018, vilket är en större ökning jämfört med motsvarande period föregående år (+359).

Folkökningen förklaras av positiva flyttningsnetton mot utlandet och det egna länet. Vidare har ett positivt födelseöverskott bidragit till ökningen. Endast 17 kommuner hade ett större barnafödande än Gävle.

Under det första halvåret flyttade 2 072 personer till Gävle och 1 869 personer från Gävle, vilket innebär ett flyttningsnetto med +203 personer. Kommunen har i likhet med tidigare år ett positivt flyttningsnetto gentemot övriga kommuner i Gävleborgs län (+110). Inflyttarna till Gävle var dock färre än utflyttarna från Gävle, sett i relation till övriga län i riket (-101). Samtidigt var antalet inflyttare från utlandet (immigranter) betydligt fler än antalet utflyttare till utlandet (emigranter) (+194).

Av rikets 290 kommuner ökade 224 stycken i folkmängd under det första halvåret, varav 37 kommuner hade en större antalsmässig folkökning än Gävle kommun. I rangordning efter befolkningsstorlek hamnar Gävle på en 17:e plats bland rikets kommuner.

Gävlerregionen (Gästrikommunerna och Älvkarleby kommun) ökade med 296 invånare under det första halvåret, och befolkningen uppgick vid utgången av juni till 165 116 invånare. De övriga arbetsmarknadsregionerna i Gävleborgs län ökade sammantaget med 340 invånare. Gävleborgs län ökade med 620 personer och uppgick halvårsskiftet till 286 257 invånare.

Sysselsättning

I augusti var 4 665 personer i åldersgruppen 16-64 år öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i Gävle kommun. Det innebär en minskning med 554 personer eller 10,6 procent

jämfört med motsvarande period föregående år. Arbetslösheten uppgick till 9,3 procent av den registerbaserade arbetskraften (16-64 år) i kommunen, vilket kan jämföras med 7,0 procent i riket. Arbetslösheten var under perioden lika stor hos kvinnorna som bland männen i kommunen. Arbetslösheten bland utrikes födda har minskat jämfört med föregående år och uppgick till 30,3 procent i kommunen, att jämföra med 20,2 procent i riket. Ungdomsarbetslösheten (åldersgruppen 18-24 år) har minskat jämfört med föregående år och uppgick till 13,0 procent i kommunen, att jämföra med 8,9 procent i riket.

3 Målanalys av kommunövergripande mål

3.1 Sammanfattning av måluppfyllnad

Kommunövergripande mål 2018

	Invånare och kunder		Medarbetare
◆	Invånarna ska ha stort förtroende för den kommunala verksamheten och ges möjlighet till delaktighet och engagemang	◆	Framgångsrika medarbetare som bidrar till kommunens mål
■	Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling	●	Ett inspirerande och utvecklande ledarskap
◆	Ett socialt hållbart Gävle där alla människor lever i trygghet och får sina rättigheter respekterade	●	Uppnä jämställda arbetsvillkor och löner
	Hållbar tillväxt		Ekonomi
◆	Ett stark växande Gävle som når 120 000 invånare	■	Kommunkoncernens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar
◆	Gävle kommun är en av Sveriges bästa företagarkommuner	●	Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2 procent av skatteintäkterna
◆	Gävle kommun är en av Sveriges bästa miljökommuner	●	Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans
◆	Gävle kommuns verksamheter har effektiva processer med hög kvalitet	◆	Investeringar bör till 100 procent vara självfinansierad sett över en femårsperiod

Kommentarer

3.2 Invånare och kunder

Invånarna ska ha stort förtroende för den kommunala verksamheten och ges möjlighet till delaktighet och engagemang

Kommunens verksamheter

Den sammantagna bilden av koncernens insatser för att öka förtroendet är att mycket görs inom samtliga förvaltningar och bolag samt att öka delaktighet och digitala tjänster är två tydliga huvudspår i det arbetet. Det ligger helt i linje med gällande kommunplan.

Samhällsbyggnad Gävle är mycket aktiva med att förbättra dialogen med näringsidkare och andra kunder. Olika dialogmöten används som verktyg tillsammans med digitala kanaler, t.ex. när synpunkter skulle hämtas in om ombyggnationen av Drottninggatan. Förvaltningen har också stärkt sina informationsinsatser som förklarar hur de arbetar och varför, t.ex. runt

trädvård.

Kultur och fritid Gävle har en lång tradition av samråd och dialogmöten och har fortsatt i det spåret under 2018. Ett flertal dialogmöten och samråd har hållits med berörda medborgare eller organisationer för att fånga upp behov och anpassa verksamheten efter desamma.

Kommunledningskontoret har fortsatt arbetet med att synliggöra det politiska beslutsfattandet för att skapa sammanhang och förståelse för politiska beslut, främst genom videosammanfattningar från kommunstyrelsens möten. Under året har också e-petitioner införts med en mycket bra respons från medborgare med 50-talet förslag på gavle.se redan de första två månaderna.

Inom Utbildning Gävle är resultaten goda för hur pass nöjda elever är i förskola, grundskola och gymnasieskola. Däremot nås fortfarande inte målvärdet för föräldrars nöjdhet när det gäller delaktighet. Detta har påtalats vid tidigare rapportering, utan att synbara insatser har gjorts och/eller ett förbättrat resultat har nåtts.

Omvårdnad Gävle arbetar genomtänkt med flera olika insatser för att stärka brukarnas inflytande över verksamheten. Inom hemvården har fjolårets nya arbetsätt för att stärka brukarnas inflytande införts på fler områden. Förvaltningen har också arbetat på nya sätt för att minska maktobalansen för personer med olika funktionsvariationer, vilket också väntas öka brukarnas inflytande och förtroende för verksamheterna. Slutligen har flera insatser gjorts för att öka brukarnas valmöjligheter och inflytande i sin boendevardag, t.ex, val av maträtter och underhållning.

Bolagen jobbar på olika sätt och i olika omfattning för att underlätta och förbättra servicen för sina kunder, vilket förväntas öka förtroendet för verksamheterna. Gävle Energi utmärker sig genom att tydlig fokus på digitala lösningar för kunden.

Analys av indikatorerna

Någon analys är inte möjlig att göra i delårsrapporten då indikatorerna mäts på årsbasis och i vissa fall vartannat år.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Nöjd inflytandeindex	—	index 41	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
2 Medborgardelaktighet, utveckling	—	65 %	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
3 Fråga via e-post som får svar inom 2 arbetsdagar	—	89 %	Mindre avvikelse	Uppnås ej
4 Webbinformation till medborgarna	—	80 %	Ok	Uppnås

1 Nöjd inflytandeindex mäter vad medborgarna har för syn på inflytandet och insyn i Gävle kommun. Källa: SCB- Medborgarundersökning.

2 Visar en samlad bild av hur väl kommunen möjliggör för medborgarna att delta i kommunens utveckling. Källa: SKL.

3 Mäter tid och kvalitet på svaren på e-post. Källa: undersökningen görs av externt företag.

4 Granskning av kommunens webbplats, består av 250 frågor. Svar ska hittas inom två minuter. Utfallet anges i procent av maxpoäng. Källa: Självgranskning i kommunen.

Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling

Kommunens verksamheter

Förskolornas utvecklingsarbete inriktas mycket på språkutvecklande arbetssätt och IKT (IT- och kommunikationsteknik). Arbetet i grundskolan med digitaliseringen har fångat eleverna positivt. Speciellt pojkar har fått en ökad motivation till lärande. Digitaliseringen har medfört att variationen på undervisningsmetoder har ökat, vilket gynnar alla elever. Programmering och dess grunder har kommit igång redan från förskoleklass. I gymnasieskolan prioriteras tidiga insatser för elever som behöver stöd och anpassningar.

Preliminära betygsresultat för de kommunala skolorna visar en positiv utveckling i de flesta ämnen i årskurs 6. Pojkarna uppnår 92 procent av flickornas resultat. Jämfört med föregående läsår har skillnaden mellan könen minskat betydligt. Även i årskurs 9 har resultaten förbättrats för de kommunala skolorna. 83,6 procent av eleverna totalt är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet och det är pojkarnas resultat som har ökat. Gymnasiebehörigheten är högre för de fristående skolorna än för de kommunala. En viktig skillnad mellan fristående och kommunala skolor är mottagandet av nyinvandrade elever. Enligt Skolverkets betygsstatistik för läsår 2016/2017 var andelen nyinvandrade 11,3 procent för de kommunala skolorna i Gävle, för de fristående skolorna 1,9 procent. Skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar har minskat jämfört med föregående år när det gäller behörigheten till gymnasieskolan. Däremot minskar inte skillnaden i meritpoäng och andelen med fullständiga betyg. Skillnaden är större i Gävle än rikssnittet. Kunskapen om de stora skillnaderna mellan könen har funnits under lång tid, men det har varit svårt för skolorna att utarbeta tydliga strategier för att förbättra pojkarnas studieresultat. Det är därför positivt att det finns en tydlig förbättring i pojkarnas resultat i årskurs 6 och en viss förbättring i årskurs 9. Att utveckla pojkarnas resultat är ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde för de kommunala skolorna.

Andelen gymnasieelever behöriga till högskola har ökat något totalt. Andelen behöriga från yrkesprogram har minskat något, med det kan komma att öka utifrån att möjligheten till högskolebehörighet införts på samtliga program. Jämfört med riket (2017) är andelen behöriga till högskola lägre för både yrkesprogram och högskoleförberedande. Andelen elever med gymnasieexamen har ökat jämfört med föregående läsår på yrkesprogram och är oförändrad på högskoleförberedande program. 92,1 procent av kvinnorna och 84,7 procent av männen uppfyller kraven för gymnasieexamen. Andelen elever med gymnasieexamen i Gävle är sedan tidigare lägre än i riket för både yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Riksdagen beslutade under våren om ett statsbidrag "Likvärdig skola". Statsbidraget ska användas till att utöka pågående insatser eller genomföra nya insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Huvudmannen ansvarar själv för att analysera sina resultat, identifiera behoven och prioritera vilka insatser som statsbidraget ska finansiera. Gävle tilldelades 9 mnkr för hösten 2018 och 30,3 mnkr för 2019. Under hösten 2018 ska statsbidraget bland annat användas för att göra en kartläggning för att identifiera behov och prioritera insatser. Kartläggningen görs i samarbete med Högskolan i Dalarna. Modellen som tas fram för kartläggning ska sedan även användas för förskolan och gymnasieutbildningen.

I Kommunövergripande mål och ekonomiska ramar riktas medel till Utbildningsnämnden för "insatser till skolor med låg måluppfyllelse". Uppföljning visar att skolorna kommit igång med planerade åtgärder. Det finns redan nu indikationer på positiva effekter, exempelvis tryggare raster på grund av ökad vuxennärvaro med styrda aktiviteter; förbättrade resultat för elever med svenska som andraspråk eftersom arbetet med studiehandledning har utvecklats; ökad andel elever uppnår simkunnighet; förbättrade resultat i matematik genom tvålärarsystem och specialpedagogiska insatser. En utförligare redovisning av effekter och resultatutveckling sker i årsredovisningen.

Arbetet med Gävle som stark studentstad fortsätter, bostadssituationen är god på grund av att antalet studentbostäder har ökat. Det bidrar till att göra Gävle attraktivt för studenter och därmed till goda arbetsmarknadens behov.

Kultur & Fritid samarbetar med Vasaskolan i ett kompositionsprojekt som är unikt i sitt slag. Under 2017 inleddes en dialog för att ta reda på vad som krävs för att få eleverna att, i högre utsträckning än tidigare, ta del av Konserthusets hela utbud. Sedan början av 2000-talet har de elever som går en kurs i arrangering och komposition på Vasaskolan fått sina stycken framförda av Gävle symfoniorkester. Under årens lopp har samarbete med eleverna utvecklats och utmynnat till en årlig konsert.

Alla berörda verksamheter inom Socialtjänsten samarbetar med skolans verksamheter med syfte att verka för att barn fullföljer sin skolgång. Regelbunden samverkan finns med Utbildning Gävle, med träffar på såväl olika tjänstemannanivåer som på nämndnivå. BIG har ett utarbetat utbildningspaket till personal i skolan. Fältgruppen utvidgar sin målgrupp och utvecklar samarbetet med gymnasieskolorna. Familjestödet kopplas ofta in i fall där det uppstår problem i relationen mellan familj och skola.

Att matcha behov av kompetens/utbildning och utbud/erbjuda ”rätt” utbildning är en av Vuxenutbildningens nyckeluppdrag. Vuxenutbildningen samverkar inom olika nätverk och med olika aktörer för att fånga upp vilka kompetenser som behövs för att vara anställningsbar. Näringsliv & arbetsmarknad Gävle samverkar med Arbetsförmedlingen i syfte att ta fram en tydligare modell för nyanlända med kort utbildningsbakgrund. Modellen syftar t ex till att erbjuda eleverna språkundervisning först för att ge förutsättningar till arbete och integration. En kartläggning av gruppen unga vuxna i åldern 20-24 år för att se över och planera särskilda insatser i samverkan med andra aktörer har påbörjats.

Analys av indikatorerna

Utfall för flera av indikatorerna fås i samband årsredovisningen.

Indikatorerna för elevernas måluppfyllelse i årskurs 3, 6, 9 och gymnasieskola kommer inte att nås, målvärdet är 100 procent utifrån skolförfattningarnas krav. Preliminära resultat för andel elever som har godkända betyg i alla ämnen i årskurs 6 (kommunala skolor) visar en ökning. Detsamma gäller andel elever med behörighet till gymnasiet. I båda fallen beror ökningen framför allt på att pojkarna förbättras sina resultat. Jämförelser med riket görs i årsredovisningen. Målvärdet för andel gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom fyra år kommer inte att nås. Utbildningsnivån för eftergymnasial utbildning ligger på samma nivå som föregående år (mätdatum 2018-04-19), bedömningen är att målet inte uppnås. För indikatorn andelen elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter avslutad gymnasieskola är prognosen att målen inte nås. Den positiva utvecklingen av arbetsmarknaden kan dock ge bättre förutsättningarna. För indikatorn godkända studieresultat, svenska för invandrare, är prognosen att målvärdet uppnås.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Resultat elever åk 3, nationella prov		100 %	Större avvikelse	Uppnås ej
2 Andel med godkända betyg i alla ämnen åk 6	73 %	100 %		Uppnås ej
3 Andel elever i årskurs 9 som är behörig till ett nationellt program på gymnasieskolan	83,6 %	100 %		Uppnås ej
4 Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 4 år		100 %	Större avvikelse	Uppnås ej
5 Andel av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning	24 %	26 %		Uppnås ej
6 Andel elever som är etablerade på		69 %	Mindre avvikelse	Uppnås ej

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning				
7 Godkända studieresultat, svenska för invandrare	—	74 %	Ok	Uppnås

1 Genomsnittlig procentsats för de elever som klarat samtliga ämnesprov i svenska, svenska som andraspråk och matematik åk 3. Källa: SCB.

2 Elever i åk 6 som fått godkänt betyg i alla ämnen. Källa: Skolverket och SCB.

3 Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. Uppgiften avser elever folkbokförda i kommunen. Uppgiften avser läsår. Källa: SCB och Skolverket.

4 Andel av kommunens folkbokförda elever år 1 i gymnasieskolan som inte fanns i gymnasieskolan något av de två närmast föregående åren och som erhållit slutbetyg eller motsvarande inom loppet av fyra läsår. IV-programmet är inkluderat. Uppgifterna avser elever i gymnasieskolan folkbokförda i kommunen oavsett huvudman för skola eller elevens studieort. Källa: SCB och Skolverket.

5 Eftergymnasial utbildning utgörs av utbildning som förutsätter gymnasial utbildning. Det handlar oftast om universitets eller högskoleutbildning. Källa: SCB

6 Andel av eleverna folkbokförda i kommunen som erhållit slutbetyg eller motsvarande och som påbörjat studier på universitet/högskola eller börjat arbeta oberoende var arbetet ligger. Källa: SCB och Skolverket.

7 Sammanvägt värde för kurs 1A, 1B, 2B, 2C, 3C, 3D. Kursdeltagare som fullföljer kursen och uppnått målen för godkänt eller väl godkänt, kalenderår. Källa: Skolverket

Ett socialt hållbart Gävle där alla människor lever i trygghet och får sina rättigheter respekterade

Kommunens verksamheter

Att Gävle kommun uppfattas som tryggt är en viktig faktor och en stark attraktionskraft i en stad som växer. Trygghet är en subjektiv upplevelse och bidrar till god folkhälsa. Gävle kommun har en vision om en kommun fri från våld och är med i den nationella satsningen inom området. Det pågår samverkansformer i statsdelarna för att öka den upplevda tryggheten. Fortsatt arbete med en bred ansats för att åstadkomma trygghetsskapande insatser är av vikt. Noteras att vikten av samverkan internt inom kommunen, men också med externa aktörer i civilsamhället och polisen. Gävlemodellen lyfts som ett stöd för grundskolan för att motverka kränkningar. Metodutbildningar såsom Mentorerna i våldprevention och Agera tillsammans har erbjudits riktade grupper runt barn och unga. Sambandet mellan resultaten i skolan och psykisk hälsa avspeglar sig i de resultat som noteras och det finns fortsatt behov av utveckling. Kultur och fritid har påbörjat arbete med trygghetsronder för att erbjuda trygghet för barn och ungdomar som deltar i deras verksamheter. För personer som behöver insats från hemtjänst eller annan omsorg är det av stor vikt att tillskapa kontinuitet bland omvårdnadspersonalen för att säkerställa omvårdnadssäkerheten. Det bedrivs flertalet försök att åstadkomma en förbättring. En framgångsfaktor för samtliga verksamheter i arbetet med att nå målet är god samverkan med andra aktörer, både internt inom kommunen men också extern samverkan.

Analys av indikatorerna

Samtliga indikatorer saknar utfall i delår 2, men kommer att redovisas i årsbokslutet. Prognosen är ställd utifrån senaste utfallet samt de aktiviteter som utförs i kommunen. Indikatorerna Självskattat hälsotillstånd och Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra mäts i undersökningen Hälsa på lika villkor som genomförs under våren 2018 och med ett resultat att presentera i slutet av verksamhetsår 2018.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Självskattat hälsotillstånd	—	74 %		
2 Invånare 17-24 år som varken studerar eller arbetar, andel (%)	—	10 %	Ok	Uppnås
3 Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv	—	1 020	Större avvikelse	Uppnås ej
4 Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	—	25 %	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
5 Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	—	11 %	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
6 Elever i åk 5: Jag känner mig trygg i skolan, andel (%)	—	92 %	Mindre avvikelse	Uppnås delvis

1 Andel (%) av invånarna 16-84 år som uppgivit att det egna allmänna hälsotillståndet är bra eller mycket bra. Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor (HLV) samt regionala enkäter.

2 Avser de som är bedömda som ej förvärvsarbetande under november enligt SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) aktuellt år, inte är inskriven på någon form av studie under hösten aktuellt år.

3 Avser summering av: Dödligt våld, Försök till mord eller dråp, Misshandel inkl. grov, Våldtäkt inkl. grov, Grov kvinnofridskränkning, Grov fridskränkning, Olaga förföljelse, Våld mot tjänsteman och Rån inkl. grovt, antal/100 000 inv. Källa: Brå

4 Resultatet baseras på data från de fyra befolkningsenkäterna Hälsa på lika villkor (Statens folkhälsoinstitut), Liv & hälsa, Folkhälsa, Hälsoenkät.

5 Med ekonomiskt utsatta avses hushåll med låg inkomst eller ekonomiskt bistånd. Källa: SCB

6 Svarat på påståendet, "jag känner mig trygg i skolan", stämmer helt eller ganska bra. Källa: SKL

3.3 Medarbetare

Framgångsrika medarbetare som bidrar till kommunens mål

Kommunens verksamheter

Inom Gävle kommunkoncern har chefer och ledare fokus på medarbetarnas förutsättningar för att kunna utföra uppdraget på ett professionellt och framgångsrikt sätt genom att inspirera och utveckla sina medarbetare. Adekvat kompetens för uppdraget och en god arbetsmiljö är viktiga förutsättningar för motiverade och framgångsrika medarbetare.

Medarbetarundersökningen (MAU) är en del i kommunens systematiska arbetsmiljöarbete och är ett verktyg i processen med att identifiera styrkor och förbättringsområden för fortsatt utveckling av kommunens verksamheter och dess arbetsmiljö. Inom varje förvaltning har det jobbat med resultatet från MAU'n och förbättringsområden/aktiviteter har tagits fram tillsammans med medarbetare för att få en ökad känsla av sammanhang och involvering i sin egna arbetsmiljö.

Koncernens introduktion för nyanställda genomfördes i april och i början av september med ett nytt upplägg med högre grad av delaktighet från de nyanställda, ett sätt för att öka

medvetenheten av att vara en del av koncernen.

Under året har bland annat:

- Förslag till ny medarbetarpolicy har tagits fram och bearbetats och skickats på remiss till nämnder och styrelser. Beslut att föreslå Kommunfullmäktige att anta förslaget.
- Ett förslag kring förmåner/medarbetarerbjudande för kommunkoncernen har tagits fram och har presenterats till Kommunstyrelsen.
- Framtagande av en kompetensförsörjningstrategi och process pågår, tillika arbetat med systemstöd som ska användas för att stödja och möjliggöra en effektiv kompetensförsörjning. En annan aktivitet är att Gävle kommun är med i SKL's projekt Breddad rekrytering. Syftet med projektet är att pröva en metod för att undersöka hur arbetsgivaren kan stärka kompetensförsörjning genom nya kompetenser.
- Planering och förberedelser för gemensam bemanningsfunktion pågår.
- Uppbyggnad av en utbildningsakademi pågår med att definiera innehållet i den framtida kompetensutvecklingen för medarbetare.
- Externa aktiviteter med olika målgrupper genomförts för att stärka arbetsgivarvarumärket, bland annat genom att delta på en jobbmässa för olika yrkeskategorier på Migrationsverket samt på studentaktiviteterna Ski and Meet (Kungsberget) och Framtidsmässan (Stockholm).
- I syfte för att underlätta för verksamheterna så pågår arbetet med att digitalisera arbetsgivararbetet bland annat genomför en upphandling av HR-system.
- Revideringar av policier och riktlinjer har pågått och genomförts under året.
- Utveckling och utformning av analys och kvalitetsarbetet för arbetsgivarfrågor pågår, där bland annat ett visualiseringssystem planeras att implementeras under året.

Inom Utbildning Gävle fortsätter processen av kollegialt lärande för att stärka medarbetarna att tillsammans utveckla och höja sin och gruppens kompetens Både Socialtjänsten samt Kultur och Fritid har fokuserat på säkerhetsfrågor bland annat tillsammans med kommunens säkerhetsavdelning för att stärka och förbättra medarbetarens arbetsmiljö. För medarbetarna inom Omvårdnad är delaktighet och det gemensamma ansvaret för verksamheten och dess utveckling ledstjärnan. Stort fokus under året för Samhällsbyggnad har varit stressförebyggande åtgärder, utifrån aktiviteter framtaget från MAU, i samarbete med Företagshälsan.

Gävle Energi fokuserar mot olycksfall och tillbud och säkerhet i sin uppföljning för att förbättra medarbetarens arbetsmiljö.

Analys av indikatorerna

Årets medarbetarundersökning i Gävle kommun är genomförd i egen regi med färre frågor än tidigare år. 4 624 medarbetare, vilket motsvarar 72 procent av kommunens medarbetare svarade på undersökningen. Motsvarande siffra 2017 var 87 procent. Den något lägre men ändå relativt höga svarsfrekvensen innebär att resultatet kan ses som ett tillförlitligt underlag i kommande arbetsmiljöarbete samt arbete med verksamhetsutveckling på såväl kommunövergripande som på respektive förvaltnings- och bolagsnivå. Indikatorn "Sammanvägt index MAU" utgår på grund av en ny intern enkät används i år (framtagen av Kommunledningskontoret) då tidigare leverantör har upphört.

Det medarbetarundersökningen visar är en försämring av den upplevda stressen och oron samt de fysiska besvären har ökat jämfört med tidigare år. Vad detta beror på är för tidigt att sja om då analyser pågår. Mer positivt är att stoltheten och attraktiviteten till arbetsgivaren är fortsatt hög och många kan fortfarande starkt rekommendera arbetsgivaren till andra. En ny fråga i medarbetarundersökningen är kring medarbetarens lika värde på arbetsplatsen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Där hamnar utfallet på en mycket hög positiv nivå, det vill säga att vi behandlar alla lika.

SKL:s (Sveriges kommuner och landsting) nationella index Hållbart medarbetarengagemang (HME) som mäts i samband med medarbetarundersökningen visar på ett något lägre resultat jämfört med de två tidigare åren. Ledarskapet har sjunkit mest av de tre delindexen från index 80,7 till 77,7 (ledarskap, motivation och styrning). Styrning är det index som har sjunkit minst

där medarbetarens insatthet i organisationen har ökat jämfört med föregående år. Indikatorerna nummer 3, 4 och 5 utgår ifrån kommunens stressprofil och mäter medarbetarnas upplevda fysiska och psykiska besvär. Analyser och aktiviteter pågår inom organisationen. Värt att notera är att Gävle kommun har fortsatt höga utfall vid jämförelse med andra kommuner.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Sammanvägt index MAU		Index 81	—	
2 Hållbart medarbetarengagemang (HME)	80	Index 84	◆	Uppnås ej
3 Tillräckligt med tid	55	71	■	Uppnås ej
4 Inga besvär av stress eller oro orsakade av arbetet	50	70	■	Uppnås ej
5 Inga fysiska besvär orsakade av arbetet	64	75	■	Uppnås ej

1 Det sammanvägda indexet för Medarbetarundersökningen (MAU) ger ett mått på hur väl Gävle kommun som organisation är rustad för att anta framtida utmaningar och nå uppsatta mål

2 Indexet HME är ett mått på organisationens och dess chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang. Mätning av HME sker i samband med genomförandet av medarbetarundersökningen.

3 Baseras på en frågeställning ifrån medarbetarundersökningen: Jag har tillräckligt med tid att utföra mina arbetsuppgifter.

4 och 5 Baseras på frågeställning ifrån medarbetarundersökningen.

Ett inspirerande och utvecklande ledarskap

Kommunens verksamheter

Inom Gävle kommunkoncern har chefer och ledare fokus på medarbetarens förutsättning för att kunna utföra uppdraget på ett professionellt och framgångsrikt sätt genom att inspirera och möjliggöra en bra utvecklingsmiljö att verka inom.

Samtliga förtroendevalda politiker har även under året genomgått arbetsmiljöutbildning för att stärka hela organisationens arbetsmiljöarbete. Ett annat steg är att den grundläggande arbetsmiljöutbildningen är obligatorisk för samtliga nyanställda chefer för att stärka ledarskapet. Under året har upplägget av arbetsmiljöutbildningen utvecklats för att passa chefernas vardag.

Framtida ledare är ett utvecklingsprogram där idén är att hitta framtida ledare bland dagens medarbetare, som har chef- och ledaregenskaper, och rusta dem för kommande kommunala uppdrag. Nio medarbetare från kommunkoncernen deltog i det senaste programmet, som avslutades i juni. Utvärderingarna visar att deltagarna över lag är väldigt nöjda med programmet. Under 2017 påbörjas en satsning på ledarutveckling för erfarna chefer med internt lärande chefer emellan. Utbildningen sker enligt en dialogmetod för att stötta varandra i olika dilemman. Chef- och ledarskapsprogrammet fortlöper och block 4 genomfördes i början av september med temat "Jag i rollen att leda förändring och utveckling". Block 5 har temat "Personligt ledarskap och framtidsfrågor" vilket är det sista i 2018-års program genomförs i oktober. Då tilldelas de 16 deltagarna diplom för genomfört program. Samtliga tre program är en viktig del av koncernens kompetensförsörjning och stärkande av arbetsgivarvarumärket.

Inom förvaltningarna finns även mer specifika program som exempelvis det statliga rektorsprogrammet med ett högt deltagande från Utbildning Gävles chefer och rektorer.

I övrigt anordnas frukostseminarier och chefsdagar för att utveckla och skapa samsyn kring

viktiga teman som framtidsutsikter, digitalisering, mångfald och kommunikativt ledarskap i syfte att stärka cheferna i deras arbete. Samtliga chefer har erbjudits att delta i seminarier kring trakasserier och sexuella trakasserier i augusti.

Analys av indikatorerna

Ledarskapsindex i medarbetarundersökningen 2018 mäts inte på samma sätt som tidigare år utan kommunen har enbart använt sig utav HME:s ledarskapsindex. Utfallet blev 78 vilket är något sämre än tidigare år (81), men är ändå ett bra resultat och påvisar att det är en av kommunens styrkor. Resultatet skiftar något bland de olika förvaltningarnas chefer och där behov finns så erbjuds stöd till chefer med det fortsatta utvecklingsarbetet. Trots ett lägre utfall så pekar flera faktorer på att medarbetarna är mycket nöjda med sin chefer och deras arbete.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Ledarskapskap MAU		—		

1 Indexet för ledarskap i Medarbetarundersökningen (MAU) ger ett mått på medarbetarnas uppfattning om ledarskapet inom Gävle kommun. MAU samt utvecklingsaktiviteter utifrån dess resultat genomförs fr.o.m. 2015 varje år.

Uppnå jämställda arbetsvillkor och löner

Kommunens verksamheter

Målet sätts som uppnått trots att det inte finns utfall på indikatorerna, men processer och aktiviteter pågår och följer uppsatta tidplaner.

Gävle kommunkoncern kartlägger och analyserar årligen sina löner vilket sedan ligger till grund för olika lönepolitiska ställningstaganden. Inför löneöversyn 2018 genomfördes en jämställdhetsanalys där förvaltningarnas yrkesgrupper analyserades, vilket resulterade i prioriteringar utifrån den senaste lönekartläggningen. I år har även en obligatorisk utbildning i löneöversyn för alla chefer genomförts i syfte till att öka dess kunskaper i lönebildning och lönesättning, vilket också bidrar till att öka medvetenheten kring chefens roll i att säkerställa jämställda löner.

Utifrån den antagna Likabehandlingsplanen för Gävle kommunkoncern så pågår aktiviteter för jämställdhet och likabehandling och genomförs via exempelvis frukostseminarium där alla chefer bjudits in för diskussion kring normer, jämställdhet, HBTQ i arbetslivet och vilket ansvar som vilar på dig som chef.

Gavlia-koncernen, ett av kommunens bolag, fortsätter sitt arbete med värderings- och diskrimineringsfrågor där samtliga medarbetare deltog i ett dagsevent med tema att skapa en gemensam värderingsplattform.

Analys av indikatorerna

De jämställda villkoren mäts genom en sammanvägning av nyckeltalen anställningsvillkor, chefsstruktur, ledningsgrupper, föräldraledighet/VAB samt sjukfrånvaro. Resultatet används även för en kommungemensam jämförelse och för utvecklingsarbete. Mätning av jämställda villkor har ännu inte genomförts då utfallet från lönerrevisionen ännu inte var klar.

Gävle Energi använder sig utav Jämix nyckeltal för jämställdhet och har ett högre utfall än mot sitt målvärde, dock lägre än fjolåret. En aktivitet från detta är att förbättra jämställdhet inom yrkesgrupper.

Löneöversyn 2018 pågår och utfall redovisas när översynen är avslutad senare i höst. Utfall för de båda indikatorer rapporteras vid årsslutet.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Jämställda villkor	—	Index 4,4	Ok	Uppnås
2 Jämställda löner	—	96,5 %	Ok	Uppnås

1 Jämställda villkor mäts genom nyckeltalen anställningsvillkor, chefsstruktur, ledningsgrupper, föräldraledighet/VAB samt sjukfrånvaro. Skalan går från 1-10 där 10 är högst värde. Mätningen används även i samarbete med andra kommuner.

2 Kvinnors andel av mäns lön. Det är den ovägda löneskillnaden mellan kvinnor och män som mäts.

Personalredovisning

Personalstruktur

	2018-08-31					
	Årsarbetare		Antal anställda		Genomsnittlig sysselsättningsgrad	Genomsnittlig ålder
	Tillsvidare	Visstid	Tillsvidare	Visstid	Tillsvidare	Tillsvidare
Kvinnor	4 929	655	5 094	700	96,8 %	46,9
Män	1 163	386	1 175	409	99,0 %	45,9
Totalt	6 092	1 041	6 269	1 109	97,2 %	46,7

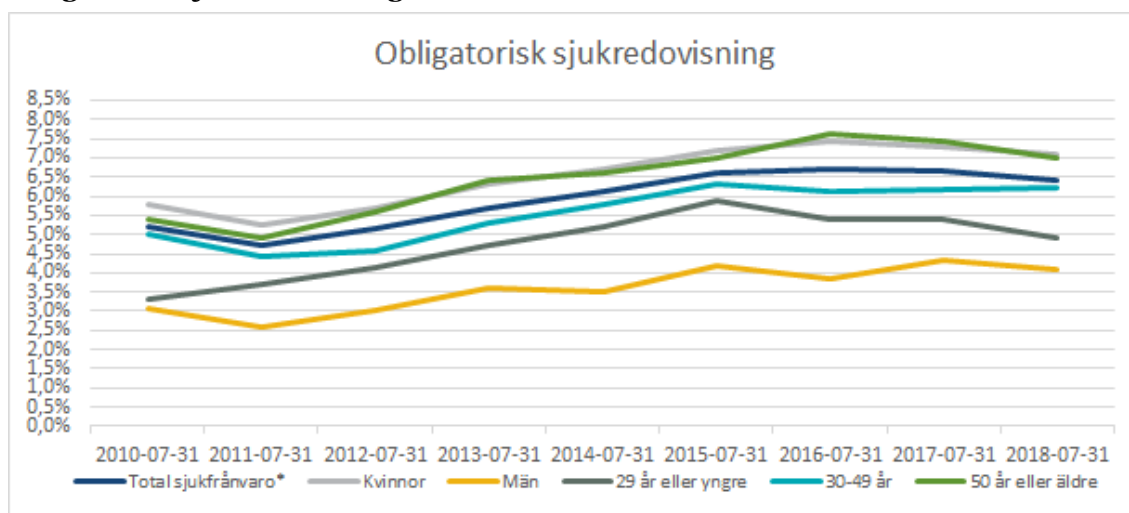
Analys

Totalt så har hela Gävle kommunkoncern ökat antalet anställda med 600 medarbetare sedan delår 2 2017. Kommunen har ökat med 563 medarbetare och bolagen med 37 medarbetare. Detta beror främst på Regerings beslut om utökning av extratjänster där Gävle har anställt över 450 sedan starten vars syfte är att minska arbetslösheten och öka mångfalden bland de anställda samt bryta trenden med ökat försörjningsstöd från Socialtjänsten. Övriga orsaker till ökningen av antal anställda är bland annat att Kultur och Fritid har fått statliga medel för lovaktiviteter för barn och unga och kommunen anställt medarbetare till det projektet, tjänstlediga ersätts med visstidsanställda och valarbetare i samband med Val 2018. Minskning av personal inom Omvårdnad och vissa enheter inom Socialtjänstens HVB hem påverkar även underlaget. Gävle Hamn har öppnat ett nytt Hamntrafikkontor och Gavlegårdarna har anställt i samband med nybyggnationer, övriga har sommarjobbare och omvandling av inhyrd personal till anställd personal som förklaring till ökning.

Snittåldern sjunker sakta i samband med pensionsavgångar så ersätts de av yngre kollegor inom verksamheterna.

Obligatorisk sjukredovisning

Analys

*Sjukfrånvarons andel av den ordinarie arbetstiden för samtliga anställda, såväl tillsvidare- som visstidsanställda.

Den obligatoriska sjukredovisningen för Gävle kommun är inne i en vikande trend sedan 2015 efter en tidigare kraftig ökning från 2011. Den totala sjukfrånvaron hamnar på 6,4 procent jämfört med fjolårets utfall 6,6 procent. Både kvinnor och män har blivit friskare (-0,2 procentenheter).

Det är främst åldersgruppen 50+ och upp till 29 år som blivit friskare, medan gruppen 30-49 år är oförändrad på kommunnivå.

Sjukfrånvaron varierar mellan de olika förvaltningarna och under året har fyra förvaltningar sjunkande sjukfrånvaro medan tre har ökande. Variationerna är lika stora gällande grupperingar och kön. Bolagen har dock lägre sjukfrånvaro än övriga kommunen.

Långtidssjukfrånvaron har minskat till 41,3% och är fortsatt hög som de senaste tre åren tillbaka, detta trots satsningar på arbetsmiljö och uppföljningar och dialoger med närmaste chef.

Totalt så är det 3 066 (42 procent) medarbetare utan sjukfrånvaro fram till delår 2 mot 2 887 (42 procent) medarbetare 2017. Antalet sjukdagar per anställning är 13,2 dagar mot 13,5 dagar föregående år, för kvinnor 14,6 dagar och män 7,9 dagar.

Sjukfrånvaron för samtliga kommuner har ett ovägt medel för helåret 2017 om 6,7% och kommuner med 100 000 - 199 999 invånare har ett medel om 7,0% som jämförelse mot Gävles 6,9% och Gävleborgs läns kommuner 7,4%.

Genom de satsningar som görs via aktiviteter från Medarbetarundersökning, STAMINA-projektet och Systematiskt arbetsmiljöarbete så börjar de visa effekter och märkas av då samtliga medarbetare är involverade.

3.4 Hållbar tillväxt

Ett stark växande Gävle som når 120 000 invånare

Kommunens verksamheter

Mot bakgrund av rådande bostadsbrist och fortsatt hög befolkningstillväxt har målsättningen höjts beträffande bostadsbyggandet. Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för

bostadsförsörjningen som innebär att minst 800 nya bostäder ska tillföras bostadsbeståndet årligen.

Utbildning Gävle (UG) ansvarade fram till september 2018 för förvaltningens strategiska lokalresursplanering, utblicksarbete och beställde lokalbehovet via Gavlefastigheter AB (GFAB). UG:s förvaltningsledning initierade under hösten 2017 förslaget att GFAB övertar förvaltningens ansvar för lokalresursplaneringen. Projektet "Lokalstrategi 2018 UG/GFAB" startades 2018-01-04 med representanter från UG, GFAB och kommunledningskontoret (KLK). Övergången gjordes praktiskt från september 2018 och projektet avslutas formellt vid årsskiftet 2019.

Samhällsbyggnad Gävle har tillsammans med kommunledningskontorets avdelning för övergripande planering tagit fram ett underlag för att kunna prioritera program, infrastrukturprojekt samt exploateringsprojekt. Förslag till prioritering beslutades i juni av samhällsbyggnadsutskottet.

Kultur och fritid har genomfört ett dialogmöte tillsammans och bjudit in friluftorganisationer och outdoorföretag som ett första led i att kartlägga vilket typ av aktiviteter, behov och ytor som nyttjas för friluftslivet hos organisationerna. Detta kommer att ligga som grund för ett fortsatt arbete med att ta fram en friluftplan.

Genom att tillhandahålla attraktiva verksamheter bidrar Omvårdnadsnämnden till att Gävle kommun kan locka nya invånare i olika faser av livet. För att lyckas med detta arbetar Omvårdnad Gävle systematiskt med förbättringar, såväl ur ett medarbetar- som ur ett kundperspektiv. Att ta tillvara på medarbetarnas engagemang, kompetens och yrkesetik är viktiga beståndsdelar. Delaktighet är viktigt för att känna det gemensamma ansvaret för verksamheten. Att ständigt arbeta med att förbättra verksamheten utifrån kundens fokus är avgörande för kvalitén i verksamheten. Bra kvalitet blir det när vi lever upp till, eller överträffar, kundernas förväntningar. Ett gott bemötande är förutsättningen för en god omsorg och har en avgörande betydelse för kvaliteten.

Socialtjänsten ska arbeta med uppsökande och förebyggande arbete inom angivna områden, med utgångspunkt från socialt hållbarhetsprogram för Gävle kommun som fastställdes under hösten 2017. Ett starkt växande Gävle kommer att innebära ökade behov av insatser inom nämndens ansvarsområde. Det uppsökande och förebyggande arbetet är viktigt för att kunna identifiera och möta behov i ett tidigt skede.

Integreringen mellan det sociala hållbarhetsprogrammet och Socialtjänstens verksamhetsplanering kan göras tydligare och mer systematiskt för kommande år. Förvaltningen arbetar dock redan systematiskt med uppsökande och förebyggande arbete inom ett flertal områden. Ett exempel är arbetet tillsammans med Polisen rörande punktinsatser för att motverka drogkonsumtion och drogförsäljning bland ungdomar. Detta arbete har fortsatt under år 2018.

Stort fokus finns på arbete inom området våld i nära relation. Öppenvårdsmottagningen för verksamhetsområdet erbjuder råd och stöd samt gruppverksamhet till personer som lever eller har levt i relationer där det förekommit våld. Verksamheten erbjuder stöd till både offer och förövare med syfte att våldet ska upphöra och träffar både kvinnor, män, barn och unga i sin verksamhet.

I förvaltningen finns en samordnare för hedersrelaterade frågor och våldsbejakande extremism som arbetar med utbildning, coachning och stöd till verksamheter inom Gävle kommun, samt till civilsamhället, för att sprida kunskap om dessa frågor. Ett flertal aktiviteter är pågående och planerade med exempelvis besök på skolor, träffar med SFI, vuxenutbildningen, frivården, AME m.fl.

Stöd- och Förebyggandeavdelningen har inlett implementeringen av projekt "Agera tillsammans" på Brynäs tillsammans med fritidsgården Brynjan m.fl. Det handlar om ett våldspreventionsprogram för barn i mellanstadiet där man möter elever i grupp vid sju tillfällen. Detta projekt planeras därefter också implementeras i Andersberg och Valbo.

Aktiviteter med utgångspunkt i Näringslivsprogrammet genomförs löpande för att stärka Gävles attraktionskraft för företag. Nyföretagande är en mycket viktig del i Gävles näringsliv och dess

utveckling. Småföretag står för en majoritet av Gävles samlade arbetstillfällen. Ett högt nyföretagande är i sig en av de enskilt viktigaste komponenterna för ett attraktivt företagsklimat. Gävle kommun och Näringsliv och arbetsmarknadsnämnden arbetar aktivt med företagskluster som t ex FPX och Movexum.

Besöksnäringen är av växande betydelse för Gävles attraktionskraft, både då denna direkt leder till företagsetableringar, men även indirekt då besöksnäringen gynnar många branscher och företag.

Samverkan sker för ett hållbart samhälle ur ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv. Genom engagemang för omvärlden drivs utveckling inom energi- och klimatfrågor och skapar koncernnytta i form av god lönsamhet, ett hållbart samhälle och en ökad konkurrenskraft. Det är en utveckling som är bra för bolaget, kunderna, leverantörerna och Gävle kommun.

Fiberutbyggnaden till både hushåll och företag har under året fortsatt med en högre utbyggnadstakt än vad som var planerat. För kunden erbjuds nu också fler tillval av produkter och tjänster i syfte att förenkla för kunden och öka det upplevda värdet.

Perspektivet innefattar flera av de fokus- och utvecklingsområden som bolaget valt ut, nyproduktion, stadsdelsförnyelse och energibesparingar. Inom samtliga områden pågår satsningar för att uppnå det strategiska målet för perspektivet. Framgångsfaktorer är: "Vi har ett helhetstänk", "Vi samverkar" och "Vi vill mer".

Bolaget har ett stort hållbarhetsfokus både vid ny- och ombyggnation. Vid nyproduktion är målet att uppfylla kriterierna för Miljöbyggnad silver, men ej något krav på certifikat. Rätt materialval får allt större betydelse utifrån ett hållbarhets- och livscykelperspektiv. Utemiljön är ett område som har prioriterats de senaste åren. Bland annat tar vi reda på regnvatten som leds till rabatter och dagvattendiken, istället för att belasta reningsverket. större medvetenhet om vilka växter och träd som planteras i bostadsområdena för att gynna ekosystemtjänster.

Gävle Hamn AB har under tertiäl 2 upphandlat och skrivit kontrakt med en entreprenör för genomförandet av det storskaliga investeringsprojektet med att fördubbla kapaciteten för ostkustens största containerterminal. Utbyggnaden av terminalen är det viktigaste projekt som bedrivs 2017-2019 i avsikt att säkra behovet av hamnkapacitet hos regionens industri. Projektet ligger i fas med tidsplanen.

Gävle blir förmodligen den första hamnen i världen med ett helautomatiserat höglager för hantering av pappersrullar. Under tertiäl 2 har en förstudie genomförts och kontrakt skrivits med terminaloperatören Yilport Gävle AB för att uppföra ett sådant lager inom Fredriksskans hamnområde. Anläggningen kommer inrymmas i en 10 000 kvadratmeter stor och 25 meter hög byggnad, som på effektivast möjliga sätt kommer lasta papper i containrar för vidare sjötransport ut i världen.

Hamntrafikkontoret driftsattes i oktober 2017 och är en ny funktion inom Gävle Hamn AB som utgör en kombinerad trafikledningscentral, huvudgate och kundcenter och omfattar sju nya medarbetare. Under det knappa år som gått sedan driftstarten har Gävle Hamn AB arbetat intensivt med att säkerställa kompetens och rutiner för personalen vid kontoret. Nu, lagom till årsdagen, bedöms funktionen vara fullt ut implementerad och Gävle Hamn har inlett en förstudie med syfte att utreda hur funktionen kan vidareutvecklas under 2019.

Efficient Flow är det interregionala EU-projektet för Sea Traffic Management (STM) omfattande tre projektår som Sjöfartsverket och Gävle Hamn AB i samverkan med finska Transportstyrelsen, SAMK och Rauma Hamn initierade under 2017. För Gävle Hamn ABs del kommer det att handla om samverkan mellan de aktörer inom hamnklustret som är knutna till fartygsanlöpen samt hur information kan delas digitalt och valideras mellan aktörerna. Målet är att effektivisera anlöpsprocessen och därigenom öka sjöfartens konkurrenskraft. Under tertiäl 2, 2018, har ett flertal workshops hållits med kunder och operatörer, i avsikt att kartlägga nuläget och utreda hur informationsutbytet kan förbättras.

Analys av indikatorerna

Befolkningen uppgick till 100 976 invånare vid utgången av juni månad 2018 enligt Statistiska centralbyrån. Det innebär en folkökning med 373 personer under det första halvåret, vilket är en

större ökning jämfört med föregående år (+359). Bedömningen är att folkökningen inte kommer att nå upp till +1000 personer i år. Trots stora födelsetal pekar utvecklingen mot en folkökningen i storleksordningen +850 personer (+815 personer år 2017).

Den färdigställda byggnationen under 2018 uppgick till och med augusti till 415 bostäder, varav 370 lägenheter i flerbostadshus. Bedömningen är att nettotillskottet av bostäder inte kommer att nå upp till målvärdet om minst 800 bostäder.

För att utveckla en hållbar utveckling är det väsentligt att kollektivtrafiken utvecklas i takt med att Gävle växer. Enligt Trafikanalys var dock ankomstpunktligheten vid Gävle Central endast 83 procent av persontågen under juli-augusti 2018, vilket är klart under målvärdet om lägst 90 procent punktlighet.

Enligt X-trafik har andelen kollektivtrafik av motordrivna trafiken ökat till 22,8 procent under tertial 2, vilket innebär en förbättring i riktning mot målvärdet om 24 procent. X-Trafiks kollektivtrafikbarometer där mätningen avser andelen invånare som utnyttjar kollektivtrafiken. Andel kollektivtrafik i förhållande till all motordriven trafik.

Enligt X-trafik har andelen som utnyttjar kollektivtrafik ökat till 22,8 procent av invånarna som utnyttjar motordriven trafik under tertial 2. Det innebär en förbättring i riktning mot målvärdet om 24 procent andel invånare som utnyttjar kollektivtrafik i förhållande till all motordriven trafik.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Befolkningsökning	373 st	 minst 1 010 st		Uppnås ej
2 Bostadsbyggande	415 st	 minst 800 st		Uppnås ej
3 Punktlighet tågtrafik	83,4 %	 minst 90 %		Uppnås ej
4 Tillgång till 100 Mbit/s bredband bland hushållen		 minst 86 %	Ok	Uppnås
5 Kollektivtrafik X-trafik	23 %	 minst 24 %		Uppnås delvis

1 Målvärdet är satt utifrån att planeringsfolkmängden är 120 000 invånare år 2030.

2 Målvärdet anger antal färdigställda lägenheter i småhus och flerbostadshus. Omfattar ny- och ombyggnation.

3 Punktlighet tågtrafik, andel persontåg som ankommit till Gävle C inom 5 minuter utifrån tidtabell.

4 Andel av hushållen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s

5 Kollektivtrafikbarometer där mätningen avser andelen invånare som utnyttjar kollektivtrafiken. Mäter andel kollektivtrafik i förhållande till all motordriven trafik Källa: X-trafik

Gävle kommun är en av Sveriges bästa företagarkommuner

Kommunens verksamheter

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden arbetar med att utveckla och skapa dialog med näringslivet utifrån Näringslivsprogrammet fokusområden. Inom ramen för Helt enkelt Gävle

fortgår aktiviteter i syfte att förbättra och förenkla för företagen. Till exempel har ett antal olika aktiviteter som ambassadörsträffar, näringslivsfrukostar och utbildningstillfällen för näringslivet i Lagen om offentlig upphandling (LOU) genomförts. Arbeta för att öka Gävles attraktionskraft för företag sker även genom att exempelvis verka för att fler nya företag startas i Gävle genom samarbete med markägare, fastighetsägare och kommunens övriga förvaltningar, genom samarbete med mötesindustrin för att få fler evenemang och kongresser till Gävle, genom arbete med ambassadörsskap med Gävles företagare och genom att stärka Gävleregionens attraktionskraft för talanger och kompetens.

Samtidigt har ett arbete med ett nytt Näringslivsprogram genomförts under 2016-2018 med syfte att skapa ännu bättre förutsättningar för kommunens arbete med näringslivsklimatet. Detta arbete har skett i nära förankring med det lokala näringslivet. Näringslivsprogrammet beslutades av kommunfullmäktige under våren 2018 och kommer ge förutsättningar att vässa kommunens arbete inom detta område framöver.

Att matcha behov av kompetens och utbildning samt att erbjuda ett adekvat utbud av insatser för att bli anställningsbar är ett nyckeluppdrag för Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden. Nämndens verksamheter samverkar därmed med olika aktörer inom en mängd nätverk för att fånga upp arbetslivets behov av kompetens samt anpassa utbudet av insatser utifrån det för att stärka individens ställning på arbetsmarknaden. Nämnden har som uppdrag att genom samverkan med interna och externa intressenter vidta åtgärder för att minska tid i arbetslöshet, brister i utbildningen och öka andelen som är anställningsbara. Samverkan sker med ett stort antal intressenter inom kommunsektor, statliga myndigheter, Region Gävleborg och andra intresseorganisationer. Nämnden ser ett utvecklingsbehov av en kommunövergripade kompetensförsörjningsstrategi.

Byggklar mark för näringslivets behov är en viktig del för förutsättningar för företagandet och planeringen inriktas på att detta behov tillgodoses. Målet att det alltid ska finnas byggklar mark för företagsetableringar har under ett flertal år uppfyllts. För att Gävle ska utvecklas ytterligare som en attraktiv etableringsort krävs dock fler områden. Under 2016-2017 påbörjades ett arbete med att förstärka kommunens markreserv på längre sikt dels genom markbyten med skogsbolaget Bergvik skog och dels genom påbörjat samarbete med Fortifikationsverket för utveckling av statligt ägd mark i V Kungsbäck för bostäder och verksamheter.

Inom kommunens bolagssektor bidrar Gävle Energi genom att skapa hög tillgänglighet och tillförlitlighet till infrastrukturen och lyfter särskilt satsningar på fjärrvärme och bredband som viktiga. Gavlefastigheter arbetar med att underlätta ny- och ometableringar av små och medelstora företag.

Analys av indikatorerna

Kopplat till målet finns fem indikatorer. Nöjd Kund Index som mäter Gävle kommuns service och bemötande i handläggning, tillståndsgivning och tillsyn. NKI-resultatet uppgår till 66 och målet uppnås ej. I jämförelse med förra årets mätning backar Gävle från index 69,1. Det framgår av NKI-undersökningen att det är inom området utskänkningstillstånd som resultatet har försämrats, vilket hänger samman med en allmänt ansträngd situation för Socialtjänst Gävle under föregående år. Då resultatet trots att målvärdet ej uppnås i sin helhet ändå är förhållandevis gott bedöms målet vara delvis uppnått. Mätningen görs i samarbete med Stockholm Business Alliance och baseras på SKL:s undersökning "Insikt".

Indikatorn som mäter nyföretagande visar troligen en liten minskning. Nyföretagande ökar dock när det gäller totalt antalet nystartade företag. Minskningen i indikatorn beror på att mätningen avser antal nystartade företag per 1000 invånare och Gävle växer i antalet invånare.

Senare under våren presenterades Svenskt Näringsliv svaren från den senaste enkätundersökningen av det lokala företagsklimatet. Enkätundersökningen ger en tydlig indikation över hur företagsrankningen utvecklar sig. Svenskt Näringslivs rapport baseras främst på de betyg som företagare ger sin hemkommun. Enkätsvaren från företagarna ligger tillsammans med statistiska fakta till grund för Svenskt Näringslivs årliga ranking av kommunernas företagsklimat. Själva rankingen presenteras senare under hösten och avrapporteras i samband med delår 3.

Näringslivets behov av byggklar mark beräknas ej uppnås under året då endast 17 ha fanns i reserv vid utgången av 2017, vilket kraftigt avviker från målvärdet (60 ha). Utfall kommer presenteras vid delår 3..

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
1 NKI, Stockholm business Alliance	66		index 73		Uppnås delvis
2 Nyregistrerade företag			12 st	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
3 Företagsklimat (ranking)			högst 140	Större avvikelse	Uppnås ej
4 Byggklar mark			minst 60 ha	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
5 Arbetslöshet, avvikelse från riksnittet (procentenheter)	2,2 %		högst 2		Uppnås delvis

1 NKI SBA är ett mått på företagarnas helhetsbetyg av kontakten med kommunerna. Bedömning görs på brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljötillsyn och serveringstillstånd. Källa: Utrednings- och statistikkontoret AB och SCB.

2 Antalet nyregistrerade företag per 1000 invånare i kommunen. Baseras på data från första halvåret och räknas upp gånger två som en prognos för helåret. Källa: Nyföretagarcentrums företagsbarometer.

3 Näringslivsrelaterad statistik på kommunnivå och enkätundersökningar där tiotusentals företagare och politiker bedömer olika aspekter av det lokala företagsklimatet. Totalt antal kommuner i undersökningen är 290. Målvärdet anger i rankingen.

4 Utbudet av byggklar mark för verksamheter ska fortlöpande uppgå till 60 ha som är fördelade på mark som tillgodoser olika typer av efterfrågan.

5 Indikatorn mäter avvikelsen från genomsnittliga arbetslösheten i riket vid rapporteringstillfället.

Gävle kommun är en av Sveriges bästa miljökommuner

Kommunens verksamheter

Gävle kommun blev för andra året i rad rankade som Sveriges näst bästa miljökommun av tidningen Aktuell Hållbarhet som varje år rankar Sveriges kommuner. Pris togs emot av kommunstyrelsens ordförande Patrik Stenvard under Almedalsveckan.

Tyvärre speglar inte aktuell hållbarhets miljöranking hela bredden av kommunkoncernens miljöarbete och dess resultat så därför väljer vi att utifrån miljöbokslutet att bedöma att målet är delvis uppnått. I aktuell hållbarhets miljöranking ställs frågor om till exempel arbetslöshetsgrad i kommunen, antal behöriga elever, därför känns det viktigt att bedöma målet utifrån ett bredare spektrum än bara själva rankingen. Mycket arbete kvarstår och många åtgärder pågår i kommunkoncernen. Målen är ofta effektmål och det kan därför ta tid att se effekten av alla åtgärder i form av uppnådda delmål. 2018 är femte året då kommunkoncernen arbetar med genomförande av miljöstrategiska programmet. Frågorna är prioriterade och det finns ett stort engagemang.

På kommunledningskontoret (KLK) har arbetet med styrning av Miljöstrategiska programmet (MSP) fortskridit. I juni beslutades av kommunstyrelsen att det Miljöstrategiska programmet ska revideras och att avdelningen för övergripande planering ansvarar för revideringen. Planen är att revideringen ska förankras brett i Gävle kommunkoncern och externt. Nytt program ska vara politiskt förankrat och gällande från 1/1 2020 enligt planerna.

Under det andra tertialet har fler utmaningar antagits av företagen som deltar i nätverket Hållbart Näringsliv Gävle och ett flertal event som genomförts i Gävle har blivit miljömärkta, bland annat Gefle Metal Festival. Fokus i nätverket är minskad påverkan från transporter och energianvändning, minskad nedskräpning och ökad källsortering. En Byta grejer-dag i samverkan med studieförbund, Naturskyddsföreningen har genomförts på Kulturhuset Gävle.

Reviderad resepolicy och uppföljningen av resepolicyen 2017 ligger tillsammans med kostpolicyen inför antagande av Kommunfullmäktige. Arbetet med att nå våra interna transportmål har fortgått under T2.

Gävle kommuns solkarta är klar utifrån programmering, nu återstår arbete med att länka den till vår hemsida samt att förbättra layout på solkartan.

Under andra tertialet har två olika projekt startats upp, ett med att utreda möjlighet till återföring av fosfor och andra näringsämnen till jordbruksmark samt ett projekt som går ut på att undersöka möjlighet till att höja den ekologiska och kemiska statusen i våra vattenförekomster. Projekten ska vara klara och färdigrapporterade i slutet av oktober. Strategiarbetet med Gävle-Valboåsen har fortsatt och delrapport väntas i oktober. Arbetet med provtagningsplan för bättre kännedom om de vattenförekomster som finns i Gävle kommun pågår och diskussion med bland annat länsstyrelsen är inledd. Dagvattenpolicyen är färdig och fördjupningen som ska leda till riktlinjer i dagvattenfrågor är påbörjad.

Energi- och klimatrådgivning fortsätter hjälpa gävlebor, företag och organisationer att energieffektivisera. Mycket frågor om installation av solceller är den nya trenden.

Kultur och fritid har under det andra tertialet påbörjat arbete för att få Gävlehov anläggningen miljöcertifierad. Ett fiskvandringshinder i Hemlingbybäcken vid Måsberget är åtgärdat för att få fortsätta att ta vatten till bevattningen av fotbollsplanerna vid anläggningen. Avdelningen Fritid arbetar också med en översyn av vilka produkter som används till driften av idrotts- och fritidsanläggningarna för att minska kemikalieanvändningen där det är möjligt.

Utbildningsnämnden har t ex arbetat med:

- Utbildning, stöd och processledning till verksamheterna på efterfrågan, bland annat till fritidspedagognätverket, stöd till högstadiets och gymnasiets satsning på pedagogiskt material för matematik och LHU (lärande för hållbar utveckling).
- Fortsatt utveckla samarbeten med bland annat fler bolag inom kommunkoncernen, Region Gävleborg, Högskolan i Gävle, Länsstyrelsen utifrån paraplyet Lärande för hållbar utveckling.
- Inbjudan till en ny omgång av "Det goda livet i Gävle 2030 - inom ramen för ett jordklot", som en del av #Globala Gävle. Ca 200 elever och 15 lärare är anmälda.
- Fortsatt arbete med ersättningsköp inom kemikaliesmart förskola, nätverksträffar med hållbarhetsombuden, koordinering av Skräpplockardagarna - över 10 000 barn och elever deltog.
- Drygt 50 förskolor och skolor har fått stöd i arbetet med skolträdgårdar, projektet är avslutat. Ytterligare 8 förskolor har hissat Grön Flagg.
- EU-projekt School chance, för hållbara elevresor till och från skolan. Tillsammans med Samhällsbyggnad Gävle deltagit i studieresa till Utrecht med fokus på aktiviteter i och kring skolor och förskolor för hållbara elevresor till och från skolan.

Samhällsbyggnadsnämnden har arbetat med ny beläggning och upprustning av flera av kommunens äldre cykelvägar. Byggnationerna av nya hållplatser fortsätter vilket är gynnsamt för kollektivtrafikens framkomlighet. Arbetet med att påverka attityder och marknadsföring kring busstrafiken kommer att behöva intensifieras för att effekten ska uppnås tidigare.

Kommunikationsstrategin för hållbart resande är beslutad av nämnden. Förvaltningen fortsätter arbetet med att konkretisera strategin i handlingsplanen under hösten. Under hösten kommer en kampanj för att främja ett ökat cyklande att genomföras. Kampanjen är ett samarbete mellan svenska Cykelstäder och SKL.

Samarbetet med Region Gävleborg kring ökat kollektivtrafikresande fortsätter. Gävle kommun deltar tillsammans med Region Gävleborg i ett EU-projekt. Projektet syftar till att hitta smarta tjänster för att göra det enklare att välja hållbara resealternativ. Projektet heter SMAaS - Sustainable Mobility as a Service.

Omvårdnad Gävle har i handlingsplanen för det miljöstrategiska programmet fokuserat på att beskriva konkreta aktiviteter i verksamheten för att nå de övergripande målen i programmet. En fortsatt satsning görs på att göra resor och transporter mer hållbara, samt att mäta matsvinnet

regelbundet. Ett särskilt uppdrag, "dubbel hållbarhet", genomförs under året inom verksamheten för personer med funktionsnedsättning. Uppdragets syfte är välja ut några pilotverksamheter som får arbeta med anpassade aktiviteter för att uppnå miljömässigt hållbara beteenden. Med dubbel hållbarhet menas att uppdraget bidrar till både miljömässig och social hållbarhet samt en miljömedvetenhet hos såväl kund som medarbetare.

Socialtjänsten har särskilt prioriterat är effektiva och miljövänliga resor. Under år 2016 och 2017 bedrevs ett målinriktat arbete med förankring och kommunikation av kommunens resepolicy i förvaltningen, samt arbete med att förbättra förutsättningarna för distansmöten och därmed undvikande av resor till fysiska möten. Erforderliga tekniska kommunikationslösningar och vidhängande utrustning har införskaffats (bärbara datorer, webb-kameror m.m.).

Gävle Energi har under augusti (Gästrike Ekogas) tecknat avtal med Sandvik Material Technology om leverans av biogas för att ersätta fossil naturgas. Bolaget deltar och kommer att delta i olika miljöutvecklingsprogram på såväl regional som nationell bas. Miljö- och klimatkraven ger i dag öppningar för nya affärs- och utvecklingsmöjligheter. Det innebär att marknaden ska erbjudas lösningar som säkerställer en god utveckling av miljön och klimatet. För att lyckas med detta utvecklar bolaget bland annat energitjänster för att hjälpa sina kunder med att minska deras klimatpåverkan samt att öka deras effektivitet. Samverkan med näringslivet i regionen utvecklas och därmed skapas nya regionala samarbeten och marknader.

Gavlegårdarna har minskat sin förbrukning av fastighetsel med 12% från 2009 till T2 2018. Stort fokus på elbesparing de närmaste åren då målen för värme redan är uppnått. Inom den egna organisationen har rekryteringar gjorts för att öka kompetensen inom driftsidan. Bland annat finns ett program för att byta fläktar, aggregat, allmänbelysning i trapphus och gårdar mot led-belysning. I samband med större ombyggnationer som i stadsdelen Sätra kan vi se en halverad energiförbrukning utifrån de energisparåtgärder som görs, allt från tilläggsisolering, fönsterbyten, ny ventilationen med energiåtervinning, ny belysning mm.

Gavliakoncernen bedriver ständigt ett flertal stora om- och nybyggnationsprojekt. Samtliga nybyggnationer sker med tydliga miljöprofiler och ska certifieras enligt Miljöbyggnad, nivå silver. Inom bolaget pågår även utvecklingsarbete kring användningen av byggvarubedömningen och en uppdaterad version av grönt hyresavtal. Gavlia-koncernen genomför även under 2018 ett kemikalieuppdrag som ska förbättra hanteringen av kemikalier

Gävle Hamn har under tertialet påbörjat ett arbete för att ta fram mallar för upphandling av olika varor och tjänster. Mallarna ska bl.a. ha färdigskrivna generella miljö- och kvalitetskrav, och förslag på specifika krav beroende på typ av vara eller tjänst. Detta kommer att underlätta kravställandet vid kommande upphandlingar.

Gästrike Vatten har fortsatt arbete med att få vattenkiosker på plats. Dessa skapar möjligheter att få kontroll på vattenuttagen samt göra entreprenörers uttag säkra, trygga och så enkla som möjligt. Det säkerställer även en god hygien vid hanteringen av vårt livsmedel. I och med att vattenkioskerna kommer på plats så kommer vattenposterna fortlöpande kunna låsas, vilket skapar bättre kontroll på uttagen och även minskar risken för kontaminering.

Analys av indikatorerna

Gävle Kommun visar återigen att vi är en av Sveriges bästa miljökommuner. För indikatorn "Miljöranking" är utfallet 2:a plats, vilket var ett betydligt bättre utfall än målvärdet på 5:e plats.

För indikatorn om andelen fordon med förnybara drivmedel så är utfallet 44% jämfört med målvärdet 66 %. Verksamheterna arbetar intensivt med att öka fordon som kan drivas med förnybart och centralisering av fordonsansvaret pågår vilket kommer att skynda på omställningen ytterligare. Vi bedömer att det finns en plan för att nå vår målnivå då vi följer upp kontrakt på bilarna för att säkerställa måluppfyllnad.

NMI-miljöindex (Nöjd medarbetarindex) för frågan om kommunens miljöarbete är 59 under 2017. Betyget 59 innebär att gävleborna är nöjda (40 betyder godkänt, 55 betyder nöjd och 75 betyder mycket nöjd). Så med utfallet på NMI 59 är medborgarna nöjda men vi når inte riktigt vårt målvärde på NMI 60.

Den ekologiska och kemiska statusen i sjöar och vattendrag ligger kvar på 25 procent(inga nya

mätningar genomförda), målvärdet är 60 procent.

Gator som inte uppfyller miljökvalitetsnormerna ligger på nio vilket är i enlighet med vad föregående uppföljning visade, långt över vårt målvärde.

Avfallsmängd per person har enligt miljöbokslutet ökat till 533 kg, vilket visar på att utvecklingen går åt fel håll.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Miljöranking	2		5		Uppnås
2 Andel fordon som drivs med förnybara drivmedel	44 %		66 %		Uppnås ej
3 NMI-miljöindex	59		index 60		Uppnås delvis
4 Vattenkvalitet i sjöar och vattendrag	25 %		60 %		Uppnås ej
5 Gator som inte uppfyller miljökvalitetsnorm	9 st		3 st		Uppnås ej
6 Avfallsmängd per person	533 kg		480 kg		Uppnås delvis

1 Gävle kommuns placering i den årliga kommunrankingen som genomförs av Miljöaktuellt, där årets bästa miljökommun utses.

2 Andel av kommunens egna bilar som drivs med förnybara drivmedel.

3 NMI - miljöarbete mäter vad invånarna anser om kommunens insatser för att kunna leva miljövänligt, sophämtning, tillgänglighet återvinningscentral, åtgärder mot klotter och skadegörelse samt renhållning av parker och allmänna platser i kommunen. Källa: SCB:s medborgarundersökning, miljöarbete.

Gävle kommuns verksamheter har effektiva processer med hög kvalitet

Kommunens verksamheter

Kvalitet är att med invånaren och kunden i fokus, ständigt arbeta med att förbättra kommunens verksamheter. Bra kvalitet är det när kommunen lever upp till, eller överträffar, medborgarnas och kundernas förväntningar i service- och tjänsteproduktion. Det pågår ett projekt inom kommunen med att se över organisationsstrukturen (FOG). Ett av syftena är att få ett mer gränsöverskridande samarbete vilket ska leda till bättre resursutnyttjande och högre kvalitet.

Att tänka och utveckla med stöd av digitala verktyg i arbetet gör att kommunens resurser används på ett effektivt sätt och är bra rustade att möta framtida utmaningar.

Under året har Utbildning Gävle gjort ett omtag av det systematiska kvalitetsarbetet i samarbete med systemleverantören Stratsys. Utvecklingsstrategin innebär att skolledare inom förskolan och skolan tydligare ska få en ingång till sin dagliga planering och uppföljning genom Stratsys. Här samlas bland annat planering och dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet, det systematiska arbetsmiljöarbetet och resursplanering för grundskoleutbildningen.

I och med att Lantmäterimyndigheten blev klar med implementering av nytt handläggningssystem Geosecma 2017 startade Samhällsbyggnad Gävle arbetet med att förbättra processen kring hur fastighetsinformationen återförs till våra databaser på Gävle kommun från Statliga lantmäteriet. Projektet tog många timmar i anspråk eftersom Gävle kommun var en av de första att implementera det nya överföringsformatet Register GML.

Kultur & fritid Gävle gav, i slutet av 2017, i uppdrag till Public Partner att tydliggöra

föreningarnas förutsättningar för att erhålla föreningsstöd och, i första hand se över kraven på återrapportering från föreningarna samt kontroll av om bidragen används på avsett sätt. I Public Partners rapport dras slutsatsen att ett kommungemensamt regelverk måste tas fram. I regelverket bör kontrollmoment inarbetas och vikten av att samma typ av kontroller sker oavsett vilket organ som beviljat bidrag påtalas.

Under april/maj 2018 genomfördes Omvårdnad Gävles övergripande egenkontroll och riskanalys i samtliga kärnverksamheter för andra året i rad. Huvudsyftet med egenkontrollen är att ge chefer på olika nivåer inom omvårdnadsnämndens ansvarsområde instrument för att själva säkerställa att den egna verksamheten följer de rutiner och riktlinjer som styr verksamheten. Ett ytterligare syfte är att ge omvårdnadsnämnden underlag för att följa upp att verksamheterna följer de rutiner och riktlinjer som styr desamma. Det kan konstateras att andelen "ja"-svar i egenkontrollen har ökat något jämfört med 2017, vilket gör att målvärdet för 2018 på 86 procent uppnås.

Internt och externt samarbete, samt optimalt nyttjande av tillgängliga resurser är viktiga faktorer för både verksamhet och ekonomi. Till exempel så har Socialtjänst Gävle/Boendeenheten ett mycket gott samarbete med Gavlegårdarna i aktuella gemensamma frågor. Diskussion pågår i nuläget angående omvandling av tidigare tjänst i projekt "Bo Kvar" för bästa möjliga nytta i det gemensamma arbetet inom området. De avdelningar inom Socialtjänsten som ansvarar för missbruksvården har ett kontinuerligt och strukturerat samarbete. Uppföljningen visar att samarbetet fungerar mycket väl. Ärendeforum genomförs varje vecka. Olika alternativ prövas, med utgångspunkt från nationella riktlinjer för missbruksvården. Förutsättningarna för samarbetet med sjukvården förbättras då Beroendecentrum Gävleborg (BCG) ska inordnas under Vuxenpsykiatrien.

Inom bolagssektorn pågår en aktivt arbete med ett processorientera arbetssätt. Exempel på det är att Gävle Energi som har regelbundna processledarforum mellan olika processer, presentationer av arbetet görs av processledare på koncernledningsmöten och ett arbete har påbörjat med att ta fram ett nytt processbaserat ledningssystem. I Gävle Hamn pågår ett arbete för att utöka samverkan mellan energibolagen och att öka säkerheten genom kameraövervakning i energihamnen.

Analys av indikatorerna

Nämnderna och bolagen mäter processutveckling och kvalitet med anpassade indikatorer för sin egen verksamhet. Totalt har 12 indikatorer av 20 rapporterats med utfall vid delår 2. Åtta av dessa har rapporterats med uppnått utfall (grönt). Två indikatorer har en större avvikelser från målet och det är uttryckning för oljeläckage inom hamnområdet i Gävle Hamn och Kultur och Fritid som har lågt utfall mot målen på sina indikatorer.

Grunden till Kvalitets- och effektivitetsrankingen är utvalda indikatorer från Kommunens kvalitet i korthet (KKiK). I år har Sveriges kommuner och landsting beslutat att göra om KKiK vilket får till följd att mätningen inte kan genomföras.

Personkontinuitet hemtjänst i form av en punktprevalensmätning under oktober månad. Utfall för 2018 redovisas i årsbokslutet. Bedömningen är att målvärdet på helårsbasis uppnås.

Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år mäts under hösten 2018 och resultatet redovisas i verksamhetsrapporten för helår 2018. Med stöd av föregående års utfall och de insatser som görs är prognosen på helåret att målvärdet uppnås.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Andel uppnådda målvärden på verksamheternas indikatorer	67 %		85 %	Uppnås delvis
2 Kvalitets- och effektivitets ranking			78	

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
3 Personalkontinuitet hemtjänst	—	<14 st	Ok	Uppnås
4 Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år	—		Ok	Uppnås

1 Mätning görs på de indikatorer som har ett faktiskt mätbart utfall och mäter kvalitet och/eller effektivitet i verksamheternas processer och kopplat till det övergripande målet. Källa: Egen mätning på indikatorerna i verksamheternas planer.

2 Ranking av ett urval av KKIK mått som mäter verksamheternas kvalitet och effektivitet bland deltagande kommuner. Flera av måtten har tagits bort ur årets KKIK-undersökning vilket innebär att beräkning inte kommer att kunna genomföras.

3 Antal personer som en hemtjänsttagare möter under en 14 dagars period. Källa: Egen undersökning.

4 Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år, ett år efter avslutad behandling eller insats %. Källa: egen undersökning i kommunen.

3.5 Ekonomi

Kommunkoncernens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar

Målet kan inte bedömas på utfall per augusti. Målet bedöms på helårsbasis med prognosen som underlag för att bedöma kostnadsutveckling och skatteutveckling i indikatorerna. Bedömningen för helåret är att målet inte uppnås.

Kommunens verksamheter

Nämnder och bolag ska i sina verksamhetsplaner formulera verksamhetsmål inom Effektivt resursutnyttjande, Lokaleffektivitet i kommunala lokaler och Kostnadseffektivitet. Stort fokus läggs på löpande uppföljning i verksamheterna och att nämnderna arbetar med de besparingsnivåer som finns i 2018 års budget- Nämnderna ska även arbeta med att minska den externa påverkan som kan ge kostnadsökningar. Bolagen att nå ställda resultatkrav. Prognosen visar att nämnderna sammantaget inte kommer att bedriva verksamheten inom tilldelade ramar. Socialnämnden, Omvårdnadsnämnden, Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden samt Samhällsbyggnadsnämnden redovisar negativa prognoser. Samhällsbyggnadsnämnden prognostiserar ett underskott på 23 mnkr, till följd av höga kostnader för vinterväghållning. Denna högre kostnad ska inte ses som strukturell utan en följd av stora behov under 2018. Övriga nämnder med underskott behöver förmodligen ta aktiva beslut och genomdriva verksamhetsförändringar för att justera verksamheten till givna ramar.

Analys av indikatorerna

Genom att fokusera på kostnadsutvecklingen i den löpande verksamheten i förhållande till intäkternas utveckling skapas ett relationstal som tar hänsyn till detta förhållande. För kommunens verksamheter innebär det att nettokostnaderna på sikt inte kan öka snabbare än kommunens skatteintäkter. Kostnadsutvecklingen under 2018 prognostiseras med en ökning på över 400 mnkr jämfört med 2017. Budgeterat utrymme för kostnadsökningar uppgår till drygt 250 mnkr. Gällande Socialnämnden är nämndens resurstilldelning och resursanvändande under särskild utredning. Om nu redovisad kostnadsvolym är stadigvarande krävs omfördelning av kommunens resurser för att nå målet om att kostnaderna ska öka i lägre takt jämfört med intäkterna.

I helårsprognosen ökar verksamhetens nettokostnader jämfört med föregående år med 7,5 procent, jämfört med 3,6 procent för skatteintäkter, generella bidrag och utjämning. Det är en

negativ differens på över 200 mnkr. Om hänsyn tas till det mycket goda resultaten för 2016 och 2017 blir den genomsnittliga ökningstakten senaste fem åren (inkl prognos för 2018) att verksamhetens nettokostnader, exklusive reavinster och exploateringsresultat, ökar med 5,7 procent, medan skatteintäkter, generella bidrag och utjämning ökar med 5,3 procent.

Efter några år där kostnaderna har haft en avsevärt lägre nivå än intäkterna så är nu prognosen att resultatet exklusive realisationsvinster och resultat av exploateringsverksamhet uppgår till 38,8 mnkr, för 2018, mot ett budgeterat resultat på 68,5 mnkr.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Verksamhetens nettokostnader, förändring jämfört med föregående år	—	högst 5,9 %	Större avvikelse	Uppnås ej
2 Skatter, generella bidrag och utjämning, förändring jämfört med föregående år	—	4 %	Mindre avvikelse	Uppnås ej
3 Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)	—			

3 Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%) (N00097)

Avvikelse i procent mellan total nettokostnad och total referenskostnad för förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och vård och omsorg om äldre, kr/inv. År 2015 ersattes förskola och skolbarnomsorg med förskola och fritidshem (dvs exkl pedagogisk omsorg). Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Se nettokostnadsavvikelse för respektive verksamhetsområde för information om vilka variabler som ingår i beräkningen. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2 procent av skatteintäkterna

Målet kan inte bedömas på utfall per augusti. Målet bedöms på helårsbasis med prognosen som underlag.

Genom det prognostiserade stora underskottet inom främst Socialnämnden och Omvårdnadsnämnden och kostnaderna för vinterväghållning samt att övrig verksamhet inte redovisar motsvarande höga överskott kommer inte det övergripande målet om 2% överskott eller det budgeterade överskottet om 1,2% att uppnås under 2018.

Med utgångspunkt från de fyra tidigare närmaste åren, årets prognos samt planen för kommande tre år så uppgår överskottet till 2,6%, vilket överstiger resultatmålet. Om nuvarande kostnadsökning följer med verksamheten under kommande år sjunker överskottet till under 2% i slutet på planeringsperioden

Kommunens verksamheter

För att undvika krav på snabba åtgärder för att minska kostnaderna vid sjunkande resultat, samt för att långsiktigt hantera höga investeringsnivåer bör kommunen över tid och vid god intäktsutveckling redovisa ett överskott. Överskott tryggar ett långsiktigt politiskt handlingsutrymme, möjliggör nya satsningar och säkerställer utveckling och tillväxt. Målet för Gävle kommun är att över tid ska överskottet uppgå till 2 procent av skatter, bidrag och skatteutjämning. Vid beräkning av resultatet exkluderas realisationsvinster och förluster. För att

målet ska uppnås är det viktigt att nämnder håller beslutad budget och att bolagen klarar sina resultatkrav.

Analys av indikatorerna

Inför 2018 beslutades om en budget som innebar ett planerat överskott på 1,2 procent. Det är en plan som inte når upp till det övergripande målet om 2%. Däremot är den en plan för verksamheten där behovet av åtgärder för att upprätthålla god ekonomi kan planeras på längre sikt genom de tidigare årens goda ekonomiska utfall. Utfallet för 2017 uppgick till 3,9 procent. Det, relativt budget, höga positiva utfallet 2017 beror främst på att verksamheterna sammantaget har bedrivit verksamheten i princip inom till delade ramar samt att kommunen under 2017 redovisade positiva effekter av intäkter av engångskaraktär, samt positiva utfall av pensionskostnader och skatt. Tillsammans med tidigare resultat som ett genomsnittligt överskott under de senaste fyra åren på 3,7 procent och planen för kommande tre år innebär årets förväntade låga resultat ändå att målet om ett långsiktigt överskott på 2,5% troligen kommer att nås. Däremot krävs att kommande år bättre följer liggande plan.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Årets resultat i procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning	—	minst 1,2 %	Större avvikelse	Uppnås ej
2 Genomsnittligt resultat under en åtta-års period	—	minst 2,5 % innevarande år, tre år framåt och fyra år bakåt	Ok	Uppnås

1 För att värdesäkra vårt pensionsåtagande som även redovisas som ansvarsförbindelse behövs ett positivt resultat som motsvarar cirka 1 procent av våra skatter och bidrag. För att klara våra reinvesteringar inflationsuppräknat och även skapa handlingsutrymme för bland annat nyinvesteringar behövs ett överskott i den löpande verksamheten motsvarande ca 125-150 procent av våra avskrivningskostnader vilket sammantaget ger ett behov av ett positivt resultat som motsvarar ca 1 procent av våra skatter och bidrag.

2 Genomsnittligt resultat i procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning, under en period av fyra år bakåt, innevarande år och tre år framåt.

Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans

Kommunens verksamheter

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv och ett mått på hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditetens absoluta nivå och förändring är beroende av ökningen i tillgångsmassan i balansräkningen och den förändring som tillförs det egna kapitalet genom årets resultat. Genom att arbeta med ett tak för skuldsättningen per invånare skapas en intern process där varje investering prövas noggrant med den uttalade målsättningen att varje investering ska vara självfinansierad, vilket i sin tur ställer krav på ett stabilt kassaflöde från de olika verksamheterna. Motivet med att sätta ett lånetak är att minska kommunens och de kommunala bolagens finansiella risk med en alltför hög skuldsättningsgrad. Det övergripande målet är att bibehålla kommunkoncernens soliditet. Målet är endast kommunövergripande och bryts inte ned i kommunens verksamheter. Målet bedöms som uppfyllt, då soliditeten i koncernen har stärkts, både på kort och lång sikt.

Analys av indikatorerna

Indikatorerna kan inte bedömas på utfallet per augusti.

Helårsbedömningen är att kommunkoncernens soliditet kommer att överstiga målvärdet. Detta med utgångspunkt från en hög resultatnivå i bolagen, det höga resultatet för 2016 och 2017

samt erfarenhetsmässigt lägre investeringsnivå i hela kommunkoncernen än budgeterat. Gällande första indikatorn "Kommunens soliditet" kan den positiva utvecklingen gällande soliditet fortsätta, även om den positiva utvecklingen inte helt följer målsättningen om konstant förbättring av soliditeten. Det är främst det lägre förväntade resultat som påverkar nyckeltalet.

Skuldsättningen bedöms på helårsbasis öka under resterande del av året efter augusti men inte så att det i hög grad påverkar nyckeltalet. Utfallen under detta år kommer att väsentligt understiga satta målvärden, dvs skuldsättningen kommer inte att uppgå till budgeterad nivå. Med den relativt höga planerade investeringsnivån, i kommunen som i bolagen, är budget och målvärde för skuldsättning stigande framöver. Indikator 5, där bolagen som helt är näringsbetingade är exkluderad, kommer enligt plan att om ytterligare tre år överstiga 100 000 kr per invånare, trots att invånarantalet samtidigt stiger med mer än 1000 per år.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Kommunens soliditet	42,6 %		minst 43,9 %		Uppnås delvis
2 Kommunkoncernens soliditet	34,1 %		minst 29,9 %		Uppnås
3 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv)	92 990		102 600		Uppnås
4 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv) exkl Bomhus energi	88 027		97 900		Uppnås
5 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv) exkl Gävle Energi AB, Bomhus Energi AB, Gävle Hamn AB	70 805		75 600		Uppnås

Vid beräkning av kommunens soliditet exkluderas förmedlade lån till kommunala bolag och den del av det egna kapitalet som motsvarar ansvarsförbindelse för pensionsåtagande.

Investeringar bör till 100 procent vara självfinansierad sett över en femårsperiod

Målet kan inte bedömas på ett säkert sätt utifrån utfallet per augusti. Enligt lämnad prognos kommer resultat (resultatet exklusive realisationsvinster) att bli ca 30 mnkr lägre än budget. Investeringar riktade mot kommunen prognostiseras att bli ca 200 mnkr lägre än budget. Det skulle innebära att budgeterad självfinansieringsnivå nås. Budget för år 2018 innebär en självfinansieringsgrad på 57 procent. Även i gällande planer för kommande år uppgår självfinansieringen endast till mellan 50 och 60 procent. Detta på grund av investeringsplaner på mellan 700 och 900 mnkr per år. Vilket skulle kräva resultatförbättringar på 200 till 400 mnkr för att klara en snabb egen finansiering av investeringar.

Kommunens verksamheter

Motivet till ett skarpare krav på självfinansiering av investeringar inom den skattefinansierade verksamheten är att dessa investeringar normalt inte ger någon avkastning. En lånefinansiering av dessa investeringar innebär på sikt en ökad finansiell belastning. En lånefinansiering av denna sektor tar resurser från verksamheterna och på sikt begränsar detta utvecklingen inom kommunen. Vid bedömning av investeringsvolymen ska dock hänsyn kunna tas till investeringarnas inriktning, till exempel om dessa innebär kostnadsbesparingar, aktuellt konjunkturläge, samt styrkan i kommunens balansräkning. I investeringar inkluderas de kommunala bolagens investeringar som är riktade mot kommunens skattefinansierade verksamhet. Målet är endast kommunövergripande och bryts inte ned i kommunens verksamheter. Senaste årens respektive beslutade budget har inneburit att planerade investeringar inte ryms inom ett positivt kassaflöde utan extern upplåning. De ekonomiska resultaten de senaste fem åren, i kommun och i koncern, har dock överstigit budget samtidigt som genomförda investeringar inte nått upp till planerade volymer. Därför har den finansiella situationen under de senaste fem åren (tom 2017) inneburit att genomförda investeringar till 95 procent har finansierats av egna medel. Det har samtidigt inneburit en förbättrad soliditet i koncernen.

Analys av indikatorerna

Den relativt höga självfinansieringen har ett utfall, under 2017 och över en femårsperiod, som med marginal överstiger målvärdet. Däremot uppgår självfinansieringen inte riktigt till den långsiktiga målsättningen om 100 procent självfinansiering över femårsperioden utifrån en prognos för helåret 2018. Investeringsvolymen är historiskt sett relativt hög men motsvarar inte hela budgeterade utrymmet. Det är främst höga resultat som ger en hög finansieringsgrad. Finansieringsgraden för den senaste femårsperioden uppgår till 95 procent. Det innebär att värdetillväxten i balansräkningen, som skall finansieras kommande år, utgörs av mindre än 1/10 av värdet av genomförda investeringar. Prognosen för 2018 gällande resultat och investeringsnivåer överstiger budgeten, men bidrar inte till det övergripande målet om självfinansiering utan kommer att kräva extern finansiering..

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
1 Självfinansieringsgrad, per år	—	minst 57 %	Ok	Uppnås
2 Självfinansieringsgrad, över en rullande femårsperiod,	—	minst 75 % senaste fem år	Ok	Uppnås

1-2 Självfinansieringsgrad mäts med hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansieras via resultat exklusive realisationsvinster med tillägg av avskrivningar och försäljningsinkomster.

4 Uppföljning av politiska uppdrag

Under 2018 är 122 uppdrag ställda till kommunens nämnder och bolag. Återrapporteringen av dessa finns i rapporten Politiska uppdrag som finns som en bilaga till den här rapporten.

5 Finansiell analys koncernen

I Gävle kommunkoncern ingår alla nämnder, helägda och delägda bolag och kommunalförbund.

Periodens resultat - Gävle kommunkoncern

För perioden januari - augusti uppgår resultatet efter finansnetto till 787,4 (593,1) mnkr. Realisationsvinster uppgår till 455,9 (30,3) mnkr, exploateringsresultat 28,7 (25,2). Korrigerat för dessa jämförelser är resultatet 302,8 mnkr att jämföra med motsvarande period föregående period 537,6 vilket är ca 81,7 mnkr lägre än föregående delårsresultat.

Gävle kommun

Se kommentar vid punkt 6 finansiell analys Gävle kommun.

Gävle Stadshuskoncern

	2018-08-31	2017-08-31	Budget 2018	Prognos 2018
Periodens resultat	607,0	283,2	440,9	697,6
Reavinst omstrukturering	-417,3	-26,3	-219,4	-417,3
Justerat resultat	189,7	256,9	221,5	280,3

Gävle Stadshuskoncern redovisar ett resultat för perioden på 607,0 mnkr per 2018-08-31 att jämföra med resultat föregående år 283,2 mnkr. I årets resultat ingår en reavinst på 417,3 mnkr avseende sålt fastighetsbestånd i AB Gavlefastigheter. Reavinsten är 197,9 mnkr högre än budget.

Justerat för reavinst är periodens resultat lägre än motsvarande period föregående år. Ökade kostnader för snöröjning är den enskild största kostnadsavvikelsen mot budget.

Helårsprognosen för Gävle Stadshuskoncern uppgår till 697,6 mnkr jämfört med budgeterat resultat på 440,9 mnkr. I det budgeterade resultatet ingick reavinst fastighetsförsäljning med 219,4 mnkr. Samtliga koncernbolag förutom Gavlia-koncernen prognostiserar årsresultat som är bättre än budget.

Årets prognos för investeringar inom Gävle Stadshuskoncernen uppgår till 1 360,6 mnkr jämfört med budget, efter ombudgeteringar, på 1 659,4 mnkr. Utfall investeringar per 2018-08-31 uppgår till 830,1 mnkr vilket innebär att 61% av prognosen och 50% av budget är upparbetad. För kalenderåret 2017 uppgick stadshuskoncernens totala investeringar till 1 269,6 mnkr.

För mera information om resultat och investeringar per bolag hänvisas till Verksamhetsrapport för respektive bolag delår 2 2018

Resultat- balansräkning och kassaflödesanalys för Gävle Stadshuskoncern redovisas vid punkt 8.4.

Gävle Vatten

Gävle Vatten AB är ett helägt dotterbolag till Gästrikre Vatten AB vilket Gävle kommun äger till 60 %. Resultatet för perioden är 0,0 (0,0) mnkr och prognosen för 2018 vilket är lika med budget. Perioden redovisar ett underuttag om 11,0 mnkr att jämföra med ett överuttag på 9,4 mnkr motsvarande period 2017. Årets planerade större underhåll sker främst under perioden maj-november med tyngspunkt september-november. Bolaget bedöms ha en ekonomi i balans inom planperioden.

För mera information om resultat och investeringar hänvisas till Verksamhetsrapport för nämnder och bolag delår 2 2018.

Övriga verksamheter

Övriga verksamheters resultat före skatt uppgick till 8,7 (2,0) mnkr. I övriga verksamheter ingår kommunalförbund, försäkringsbolag och delägda bolag.

Kommunalförbunden redovisar ett resultat efter ägd andel på -4,4 mnkr. Gästrikre Återvinnare redovisar en förlust på -3,0 mnkr, Gästrikre Räddningstjänst -2,8 mnkr och Inköp Gävleborg 1,5 mnkr i vinst. Gästrikre Återvinnare förlust beror bland annat på ökade kostnader för förbränning av restavfall vilket ej kunnat kompenseras vid taxehöjningen för 2018 utöver del av Gästrikre Ekogas förlust. Gästrikre Räddningstjänst prognostiserar ett minusresultat på 1,4 mnkr som beror på ett allmänt högre kostnadsläge avseende personal-, pensions- och driftskostnader. De högre personalkostnaderna är att betrakta som av engångskaraktär då bakomliggande orsak är högre vårflod och skogsbränderna i Hälsingland.

Försäkringsbolagen redovisar ett resultat på 13,1 mnkr där vinsten främst är hänförlig till Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. Kommunfullmäktige beslutade den 28 maj, Dnr 18KS241, att utifrån föreliggande affärsmässiga

förutsättningar avveckla Gävle kommuns ägande i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB i bolaget genom likvidation eller försäljning. Kommunfullmäktige beslutade även att styrelsen i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB löpande skall informera kommunstyrelsen om hur avvecklingen av bolaget fortskrider samt att kommunstyrelsen har i uppdrag att återkomma med förslag hur Gävle kommun ska hantera utlikviderade pensionsmedel efter en avveckling av bolaget.

Bomhus Energi AB, delägt till 50%, redovisar ett resultat bättre än budget. Periodens resultat 27,6 mnkr att jämföra med budget helår 2018 på 27,8 mnkr. Årsprognos för 2018 uppgår till 35,8 mnkr.

Gästrike Ekogas AB startade 2018 produktionsanläggning och redovisar under perioden ett underskott på -10,8 mnkr att jämföra med budget på -6,7 mnkr beroende på att anläggningen ännu är under uppstart. Försäljningen är lägre än budget främst för att bolaget haft svårt att finna avsättning för all producerad biogas. Under augusti har avtal tecknats med en stor kund som åtar sig att köpa allt producerat överskott.

Övriga innehav

Gävle kommun har även mindre aktieinnehav som inte ingår i den sammanställda redovisningen då de på grund av sin storlek inte behöver ingå i den sammanställda redovisningen. Dessa juridiska personer är: Ostkustbanan AB, Visit HälsinglandGästrikland AB, Företagshälsovårdsnämnd, Valfärd-Hjälpmiddel-RegNetnämnd, Stifelsen Fonden för minstre arbetarbostäder och Stifelsen Fonden för större arbetarbostäder.

Kommunstyrelsen beslutade den 18 september 2018 att föreslå kommunfullmäktige en riktad nyemission i VisitHälsinglandGästrikland AB om 50 tkr till Söderhamns komun.

Upplåning

Total låneskuld per 2018-08-31 förmedlat genom kommunens internbank är 5 342,5 mnkr jämfört med 5 542,5 vid bokslut 2017. Kommunkoncernen har totalt minskat sina externa lån med totalt 200 mnkr. AB Gavlegårdarna har minskat sina lån med 300 mnkr och Gävle Vatten AB har ökat sina lån med 100 mnkr. Gävle Energi AB har minskat sina lån med 50 mnkr, Gästrike Återvinnare har minskat sina lån med 10 mnkr. Gavliakoncernen har ökat sina lån med 60 mnkr. Av de långfristiga skulderna avser 210 mnkr "Gröna lån" vilket beviljas investeringar som främjar omställning till lägre koldioxidutsläpp, klimattålig tillväxt och minskad miljöpåverkan.

Gävle kommunkoncern ligger rätt enligt finanspolicyn på alla nyckeltal. Det är fortfarande fördelaktigt att välja kort kapitalbindning då marginalerna har varit låga och eftersom kommunkoncernen har hög likviditet är det bra att kunna lösa lån på kort sikt.

Gävle kommunkoncern har 950 (1 125) mnkr i derivat som består av ränteswappar där kommunen erhåller 3 månaders stiborränta och betalar en fast ränta med olika löptider. Derivat är ett alternativ till fasträntelån men ger möjlighet att flexibelt och kostnadseffektivt ändra räntebindning i skuldportföljen.

Kommunkoncernens resultat påverkas mycket av förändringar i räntekostnaden. Kostnadsökningen på årsbasis vid 1 procentenhets ränteökning på lån med rörlig ränta eller för lån som omsätts inom ett år är 2,4 mnkr.

Kommunkoncernen har ett plussaldo på 277,2 (398,0) mnkr på koncernkontot per 2018-08-31 och nyttjat ingenting av den för koncernkontot totala checkkrediten mot banken på 300 mnkr. Gävle kommuns saldo på koncernvalutakontot är 575,4 (785,6) mnkr per 2018-08-31.

För mer information om upplåning och placering se Finansrapport tertial 2 2018 (18KS12).

6 Finansiell analys kommunen

Finansiell analys kommunen

Jämförelsesiffror inom parentes avser motsvarande period föregående år.

Intäkter

De viktigaste intäktskällorna för kommunen är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsystem. De totala nettointäkterna för dessa beräknas i prognos för helåret 2018 uppgå till 5 815 (5 612,4) mnkr, vilket är -11,2 (34,1) mnkr mindre än budgeterat.

Skatteintäkterna är den dominerande intäktskällan och är helt avgörande för verksamhetens finansiering. Storleken på skatteintäkterna är beroende dels av nivån på skattesatsen, dels av skatteunderlaget efter taxering av invånarnas inkomster. Skattesatsen i kommunen uppgår 2018 till 22,26 kr efter en höjning med 0,75 kr år 2014. Under senare år har även skatteväxlingar skett med landstinget (idag Region Gävleborg) gällande kollektivtrafik och hemsjukvård.

Den genomsnittliga skattesatsen i riket ligger på 20,74 kr, Gävle ligger därmed 1,52 kr över riket. Enligt taxering 2017 uppgick skattekraften per invånare till 202,9 tkr, vilket utgjorde 97 % av rikets medelskatekraft. Skatteintäkten beräknas för 2018 uppgå till 4 870,3 (4 726,5) mnkr.

Nettointäkterna från de kommunala utjämningsystemen och de generella statsbidragen beräknas uppgå till 944,7 (885,9) mnkr. Det är en avvikelse på -17,4 (12,5) mnkr gentemot budget.

Verksamhetens intäkter består i huvudsak av driftbidrag, främst riktade statsbidrag. I övrigt består intäkterna av avgifter och taxor, bland annat för vård och omsorg, förskola och fritidshem, hyresintäkter från särskilda boenden för äldreboenden och gruppboenden mm, samt ersättningar från andra kommuner, däribland de interkommunala ersättningarna för elever. I prognos 2018 bedöms verksamhetens intäkter till totalt 1 370,2 (1 328,6) mnkr.

Nettokostnader

Kostnadsanpassning är ett absolut krav för att undvika underskott i verksamheten. Det är viktigt att kostnaderna inte ökar i högre takt än skatteintäkterna. Nettokostnaderna beräknas för 2018 öka med 418,0 (254,5) mnkr, ökningen för skatter och generella statsbidrag beräknas till 202,6 (199,6) mnkr.

Resultat och jämförelsestörande poster

Resultatet per augusti uppgår till -215,9 (347,0) mnkr. Prognostiserat resultat för 2018 är 156,2 (304,9) mnkr. I resultatet ingår jämförelsestörande poster som för prognos 2018 uppgår till 132,3 mnkr. Det utgörs av exploateringsresultat +92,0 mnkr, realisationsvinster +45,5 mnkr samt utdelning från Kommuninvest. Det prognostiserade resultatet är -13,1 mnkr lägre än det budgeterade 169,3 mnkr. Exklusive realisationsvinster och exploatering uppgår helårsprognosen till 38,8 mnkr, -29,7 mnkr lägre än budgeterade 68,5 mnkr.

Helårsprognosens avvikelser mot budget, exklusive exploatering och realisationsvinster, redovisas nedan (mnkr):

Överförmyndarnämnden -0,1

Samhällsbyggnadsnämnden -23,0

Kultur- och fritidsnämnden +6,3

Utbildningsnämnden +57,0

Socialnämnden -45,0

Omvårdnadsnämnden -23,0

Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden -3,7

Summa nämnder -31,5

Finansförvaltningen +1,8

Summa kommunen -29,7

Nedan följer korta kommentarer till helårsprognosen och till resultatet för perioden januari-augusti 2018. Ytterligare analys och kommentarer återfinns under respektive nämnd i "Verksamhetsrapporter för nämnder och bolag".

Kommunstyrelsen

Resultatet för perioden januari – augusti uppgår till 16,9 (17,9) mnkr, helårsprognosen uppgår till 0,0 (9,8) mnkr. I resultatet och helårsprognosen ingår inte realisationsvinster och exploateringsresultat. Av resultatet hänförs sig 12,7 mnkr till den kommunbidragsfinansierade verksamheten, vilket är 12,6 mnkr högre än budgeterat för perioden. Resultatet beror huvudsakligen på senarelagda aktiviteter inom projekt samt lägre personalkostnader på grund av vakanser. Resultatet för uppdragsfinansierad verksamhet (IT) uppvisar ett resultat på 4,2 (1,8) mnkr. Volymerna gällande klienter och DITA har blivit högre än beräknat och en ersättning har erhållits från ATEA. På kostnadssidan har förlängningsavtal gällande klienter givit lägre kostnader och framflyttade investeringar har medfört lägre avskrivningskostnader.

Exploateringsresultatet uppgår till 28,7 (41,6) mnkr i jämförelse med periodens budget 60,5 (88,2) mnkr. Årsprognosen uppgår till 71,9 mnkr. Försäljning av industritomter i Ersbo pågår, liksom försäljning av tomter i Lindbacka Västra. Försäljning i bostadsområdena Gavlehov och Gävle Strand 2 är förskjutna i tid.

Realisationsresultatet avseende försäljning av mark uppgår till 41,7 (25,3) mnkr. Årsprognosen uppgår till 45,5 (53,8) mnkr.

Samhällsbyggnadsnämnden

Resultatet för perioden januari-augusti uppgår till -9,4 (20,0) mnkr, helårsprognosen uppgår till -23,0 (16,7) mnkr. I utfallet för perioden är -22,7 mnkr hänförligt till vinterväghållning. Resultatet för övriga verksamheter uppgår till 13,3 mnkr. Kostnaderna för vinterväghållningen uppgår till cirka 47,2 mnkr för årets första fyra månader vilket kan jämföras med 2017 då kostnaderna uppgick till 16,4 mnkr för samma period. Nämndens verksamhet är säsongsbetonad, och därför visas för perioden en avvikelse gentemot budget inom vissa områden. Det prognostiserade underskottet för 2018 är hänförligt till vinterväghållningen. För övriga verksamheter beräknas ingen avvikelse gentemot budget.

Investeringarna för perioden uppgår till 52,7 mnkr av det totala utrymmet på 188,6 mnkr. Prognosen är att 129,8 mnkr kommer att upparbetas under året.

Kultur- och fritidsnämnden

Resultatet för perioden januari-augusti uppgår till 6,0 (16,2) mnkr, vilket är 8,3 mnkr högre än budget. Helårsprognosen uppgår till 6,3 (10,6) mnkr. Intäkterna understiger budget med -2,2 mnkr, men av dessa är -9,6 mnkr hänförliga till intäkter för U23EM, vilka i dagsläget beräknas inflyta först 2019. Övriga intäkter överstiger budget med 7,4 mnkr. Det beror främst på ökade hyresintäkter, bland annat för Gavlehovshallen samt ökade externa bidrag såsom kulturskoleutveckling, avgiftsfri simskola och lovaktiviteter. Kostnadssidan uppvisar ett överskott 11,0 mnkr gentemot budget. Detta förklaras främst av hyreskostnader för Valbobadet, Gavlehovshallen och Gavlevallen, tillsammans 4,9 mnkr, kostnader för U23EM som beräknas infalla först år 2019 9,2 mnkr samt ökade beviljade föreningsbidrag med mera -3,1 mnkr. Helårsprognosen uppgår till 6,3 mnkr och består av hyra enligt ovan +2,8 mnkr, bidrag från Kulturrådet avseende arbetsgivaravgifter för musiker +2,3 mnkr och överskott Konserthuset +1,2 mnkr.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Resultatet för perioden januari-augusti uppgår till -8,5 (13,2) mnkr, vilket är 9,1 mnkr lägre än budget. Konstateras kan dock att ett antal statsbidrag, som ej periodiserats i delårsresultatet, delvis kommer att kompensera underskottet per augusti månad. Helårsprognosen uppgår till -3,7 (5,0) mnkr. Resultatet för perioden innehåller ett underskott på -3,2 mnkr för SFI inom vuxenutbildningen. Det beror på att elever befinner sig längre i utbildning än planerat. Förvaltningen genomför under hösten en analys. Ett antal olika arbetsmarknadsåtgärder och verksamheter inom vuxenutbildningen har inte kommit upp i budgeterad volym. Det påverkar dock inte det ekonomiska utfallet, eftersom budgeterade intäkter och kostnader tar ut varandra.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens resultat per augusti är 58,9 (61,2) mnkr, det är 51,5 mnkr högre än den periodiserade budgeten. De stora posterna som avviker mot budget är driftbidrag, personalkostnader, bidrag och transfereringar samt lokaler som tillsammans ger en positiv

avvikelse med ca 52,5 mnkr.

Att driftbidraget är 20,1 mnkr högre beror till del på den högre asyl- och etableringsersättningen som inkommit under året. Men också på ett statsbidrag, Lärarlönelyftet, som inte finns budgeterat under hösten. Personalkostnadernas avvikelser, 22,5 mnkr, beror bland annat på det vakansläget som finns inom verksamheterna. Sjukfrånvaro och svårigheten att rekrytera behörig personal är orsaken bakom vakansläget. Bidrag och transfereringars avvikelse beror till största delen på det minskade antal elever som finns i verksamheten.

Årsprognosen beräknas till ett överskott på 57 mnkr. 30 mnkr beror på färre elever än tilldelad kommunram (volymavvikelse) samt högre asylintäkter. Det är grundskolan som tappar elever. 10 mnkr går att härleda till lägre lokalkostnader på grund av förseningar i rust- och nybyggnation. Resterande 17 mnkr kan bland annat förklaras med de stora vakanslägen som finns i verksamheten samt de statsbidrag som inkommit under året

Socialnämnden

Resultatet för perioden januari-augusti uppgår till -26,2 (-37,5) mnkr, vilket är -26,7 mnkr lägre än budget. Helårsprognosen uppgår till -45,0 (-58,5) mnkr. Nämnden har under 2018 tillförts kommunbidrag med 20 mnkr avseende Avdelningen ensamkommande barn. Större avvikelser i resultatet för perioden uppvisar externa placeringar vuxna, -4,3 mnkr, externa placeringar barn, -2,6, ensamkommande barn, -3,0, försörjningsstöd, -10,0 mnkr, samt generella sparkrav, -4,0 mnkr.

Årsprognosen uppgår till -45,0 mnkr. Det beräknade resultatet för externa placeringar är -12,0 mnkr. Den vikande trend som visades under det första tertialet har brutits, då behov av tvångsinsatser enligt LVM förekommit under andra tertialet. För försörjningsstöd beräknas ett underskott med -15,0 mnkr. Ökade kostnader har uppkommit på grund av ett ökat antal bidragshushåll, samt för personer som har avslutat etableringsfasen och är i behov av försörjningsstöd. Kostnaderna hålls tillbaka av den ökande digitaliseringen av försörjningsstödsprocessen samt uppdraget från Kommunfullmäktige om ett ökat antal extratjänster. För avdelningen ensamkommande barn prognostiseras ett underskott med -13,0 mnkr. Av detta underskott utgör cirka -7 mnkr kostnader för omställningsersättningar med anledning av minskade externa intäkter och ett minskat antal barn/ungdomar. För generella besparingskrav prognostiseras ett underskott, -5,0 mnkr. Vidtagna åtgärder beräknas ej ge helårseffekt 2018 och är totalt sett inte tillräckliga för att uppnå budgetbalans.

Omvårdnadsnämnden

Resultatet för perioden januari-augusti uppgår till -21,6 (-21,1) mnkr, vilket är -18,2 lägre än budget för perioden. Helårsprognosen uppgår till -23,0 (-45,3) mnkr.

I delår 1 redovisades prognostiserade negativa avvikelser utifrån volymförändringar. Under tertial 2 har ytterligare förändringar tillkommit som innebär ett ökat uppdrag och därmed högre kostnader. Den extremt varma sommaren tillsammans med stora svårigheter att rekrytera vikarier har inneburit stora utmaningar för verksamheten att utföra sitt uppdrag. Detta har påverkat personalkostnaderna, i form av utökade kostnader för övertid, fyllnadstid, ersättning för obekvämt arbetstid mm. T o m augusti är dessa kostnader -11,0 mnkr högre än budgeterat.

Prognosen för ökade kostnader inom vård- och omsorgsboende som beror på ökade volymer uppgår till -12-14 mnkr. Det handlar om externt köpta platser, platser på korttidsboende, fler parboende än budget och en speciallägenhet. För externa placeringar inom området funktionsnedsättning beräknas ett underskott gentemot på budget på -8-10 mnkr, likaledes beroende på volymökningar. Inom verksamheten vård och boende har volymen ökat markant under året och beräknas kosta 3-4 mnkr mer än budget. Prognosen för egenregin uppgår till -18-20 mnkr, vilket till stor del hänger samman med sommarens personalkostnader och inhyrning av sjuksköterskor.

Omvårdnadsnämnden har i sin budget en buffert för oförutsedda händelser om 16,5 mnkr. Den kommer till en mindre del (3-5 mnkr) att användas till riktade insatser, medan huvuddelen ska möta ökade kostnader och minskade intäkter som kan uppstå under året.

Finansförvaltningen

Resultatet för perioden januari-augusti uppgår till 126,4 mnkr (209,3) mnkr. Helårsprognosen uppgår till 70,3 (227,4) mnkr, vilket är 1,8 mnkr högre än budgeterat resultat. Inom finansförvaltningen hanteras skatter och generella bidrag, budgeterade medel för oförutsedda behov, pensionskostnader, semesterlöneskuld, finansiella intäkter och kostnader mm. Skatteintäkterna beräknas bli 6,2 mnkr högre än beräknat, medan det för de generella statsbidragen och den kommunala skatteutjämningen beräknas ett underskott gentemot budget på -18,4 mnkr. Finansnetto prognostiseras bli 13,6 mnkr bättre än budgeterat. Detta inkluderar intern ränta. Bland övriga avvikelser inom finansförvaltningen märks högre kostnader för pensioner, -2,5 mnkr, budgeterade medel för oförutsedda behov inom KS som inte beräknas nyttjas fullt ut, 9,7 mnkr samt att centralt avsatt verksamhetspott för löner ej heller beräknas nyttjas fullt ut och därför prognostiseras ge ett överskott gentemot budget med 4,7 mnkr. Besparingen på 10 mnkr avseende effektivare upphandling bedöms ej ha effekt under året.

Realisations- och exploateringsresultat

Realisationsresultatet uppgår för perioden till 41,0 (25,2) mnkr. Prognosen för 2018 visar på ett resultat med 45,5 (53,8) mnkr i jämförelse med årsbudget 10,0 mnkr. Exploateringsresultatet för perioden är 28,7 (41,6) mnkr. Utfallet för 2018 prognostiseras till 71,9 (33,6) mnkr, att jämföras med årsbudget 90,8 mnkr.

Investeringar

Investeringar för perioden uppgår till 98,5 (121,6) mnkr, varav 23,7 (22,2) mnkr kan hänföras till exploateringsverksamheten. Prognosen för helåret uppgår till 340,0 (180,6) mnkr vilket är 80,0 mnkr lägre än budgeterat. För investeringar inom exploateringsverksamheten beräknas ett utfall på 105,0 (43,5) mnkr, vilket är 8,3 mnkr lägre än budgeterat. Investeringsbidrag har influtit med 5,8 mnkr, helårsprognosen är 6,9 mnkr att jämföra med budget 6,3 mnkr.

Avstämning mot balanskrav

Vid beräkningen av huruvida kommunen klarar balanskravet ska realisationsvinster avräknas årets resultat. Det prognostiserade resultatet 156,2 mnkr inkluderar realisationsvinster med 45,5 (53,8) mnkr. Resultat enligt balanskravet uppgår därmed till 110,7 (251,1) mnkr. Kommunen klarar balanskravet.

7 Viktiga förhållanden och väsentliga händelser

AB Gavlegårdarna har under året sålt 803 lägenheter i Sättra och Brynäs vilket innebär en nettoreavinst på 417 mnkr.

Kommunfullmäktige har beslutat att Gävle Hamn får investera i en ny containerkal för att nå en kapacitet på 500 000 TEU per år i containerhanteringen.

Vintern 2018 har varit mycket snörik. Det har påverkat både verksamhet och ekonomi inom såväl kommunen som de kommunala bolagen. Sommaren 2018 var också väldigt varm vilket har påverkat några verksamheter, t.ex. omvårdnadsnämnden.

2018 är ett valår. Det har presenterats förslag för en ny politisk organisation (POG) och en ny förvaltningsorganisation (FOG). Avsikten är att de ska gälla från 20190101 då en ny mandatperiod startar.

Ekonomiska sammanställningar

8 Ekonomirapporter

8.1 Redovisningsprinciper

Kommunens delårsrapport är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). För en mera detaljerad beskrivning hänvisas till Gävle kommuns årsredovisning för 2017.

Följande undantag finns:

RKR 8.2 Sammanställd redovisning

För att ge en mer rättvisande bild redovisas det delägda kommunala försäkringsbolaget Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB utifrån faktiskt ägd substans i stället för proportionell ägarandel.

I koncernen Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB är dotterbolaget Kommun Garanti Reinsurance S.A konsoliderad per 2018-06-30.

RKR 23 Bestämmelser om löpande bokföring

Kommunen har inte anpassat redovisningen till RKR 23 Bestämmelser om löpande bokföring etc. Systemdokumentation med behandlingshistorik finns ej framtagen med erforderlig utformning.

RKR 13.2 Redovisning av hyres/leasingavtal

I den sammanställda redovisningen har RKR 13.2 Redovisning av hyresavtal/leasingavtal endast till fullo tillämpats i Gävle kommun och i koncernbolaget Gavle Drift & Service AB. I övriga bolag uppgår leasingavtal endast till mindre belopp och därför har inte anvisningen inte tillämpats. Anvisningen kommer att tillämpas i sin helhet i kommande årsbokslut.

8.2 Kommunkoncernen - sammanställd redovisning

Gävle kommunkoncern - Resultaträkning

<i>Belopp i mnkr</i>	2018-01-01- 2018-08-31	2017-01-01-2017- 08-31	Helår 2017
Verksamhetens intäkter	2 536,3	2 523,4	3 700,2
Verksamhetens kostnader	-5 534,5	-5 149,2	-7 944,9
Av- och nedskrivningar	-484,7	-447,0	-730,5
Verksamhetens nettokostnader	-3 482,9	-3 072,8	-4 975,2
Skatteintäkter	3 242,6	3 143,3	4 726,5
Generella statsbidrag och utjämning	620,4	578,2	885,9
Finansnetto	408,3	-69,6	-76,3
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	788,4	579,1	560,9
Skatter	-1,0	14,0	-50,9
Periodens resultat	787,4	593,1	510,0
Varav minoritetens andel	0,7	1,5	1,9

Gävle kommunkoncern - Balansräkning

<i>Belopp i mnkr</i>	2018-08-31	2017-08-31	Helår 2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			

Belopp i mnkr	2018-08-31	2017-08-31	Helår 2017
Immateriella tillgångar	19,8	30,3	24,7
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9 438,3	9 802,1	9 599,4
Maskiner och inventarier	3 317,2	2 362,6	3 432,6
Pågående nyanläggningar	1 475,4	1 357,8	859,9
Finansiella anläggningstillgångar	1 231,6	1 203,0	1 222
Summa anläggningstillgångar	15 482,3	14 755,8	15 138,6
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager	31,1	36,0	29,7
Exploateringsverksamhet	64,8	63,2	62,0
Kortfristiga fordringar	885,6	802,7	619,0
Kassa och Bank	521,4	487,4	514,4
Summa omsättningstillgångar	1 502,9	1 389,3	1 225,1
SUMMA TILLGÅNGAR	16 985,2	16 145,1	16 363,7
EGET KAPITAL, AVSTÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	7 029,8	6 532,0	6 520,3
Periodens resultat	787,4	593,1	510,1
Summa Eget kapital	7 817,2	7 125,1	7 030,4
Minoritetsintresse	45,8	44,7	45,1
Avsättningar för pensioner och liknande	534,6	511,1	496,6
Andra avsättningar	595,4	575,8	580,9
Summa avsättningar	1 130,0	1 086,9	1 077,5
Långfristiga skulder	5 962,8	6 339,1	5 927,9
Kortfristiga skulder	2 029,4	1 549,3	2 282,8
Summa skulder	7 992,2	7 888,4	8 210,7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	16 985,2	16 145,1	16 363,7

Kassa och bank innehåller kortfristiga placeringar.

Gävle kommunkoncern - Kassaflödesanalys

Belopp i mnkr	2018-01-01--2018-08-31	2017-01-01--2017-08-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat efter finansiella poster	788,4	579,1
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Av- och nedskrivningar	484,7	447,5

<i>Belopp i mnkr</i>	2018-01-01--2018-08-31	2017-01-01--2017-08-31
Förändringar av avsättningar	38,1	56,4
Realisations- och exploateringsresultat	-455,9	-30,3
Övriga ej likvidpåverkande poster	-5,1	16,4
Betald skatt	0,5	0,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	850,7	1069,2
Ökning (-)/minskning (+) lager/exploateringsfastigheter	-4,2	-10,4
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	-266,7	-221,0
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	-253,4	-155,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	326,4	682,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-)	-0,2	-4,3
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	-974,6	-957,2
Utbetalning till statlig infrastruktur		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	48,4	31,7
Försäljning av dotterbolagsaktier, AB Gavlegårdarna (+)	564,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) av finansiella tillgångar	2,2	29,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-360,2	-900,5
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Förändring av lån	36,7	94,0
Förutbetalt investeringsbidrag	4,9	-1,0
Utbetald utdelning	-0,9	-0,5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	40,7	92,5
Periodens kassaflöde	6,9	-125,8
Likvida medel vid årets början	513,5	612,4
Likvida medel vid periodens slut	520,4	486,6

I likvida medel ingår inte kortfristiga placeringar med 0,9 mnkr.

8.3 Gävle Kommun

Gävle kommun - resultaträkning

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (mnkr)	Utfall 1808	Utfall 1708	Budget 2018	Prognos 2018	Bokslut 2017
Verksamhetens intäkter	869,7	896,9	1 237,2	1 370,2	1 328,6
Verksamhetens kostnader	-4 564,2	-4 282,9	-6 886,4	-7 033,7	-6 615,7

RESULTATRÄKNING (mnkr)	Utfall 1808	Utfall 1708	Budget 2018	Prognos 2018	Bokslut 2017
<i>Varav jämförelsestörande poster</i>	85,7	110,2	100,8	132,3	158,5
Avskrivningar	-66,1	-63,7	-96,8	-98,0	-96,1
Verksamhetens nettokostnader	-3 760,6	-3 449,7	-5 746,0	-5 761,5	-5 383,2
Skatteintäkter	3 242,6	3 143,3	4 864,1	4 870,3	4 726,5
Gen statsbidrag och utjämning	620,4	578,2	962,1	944,7	885,9
Finansiella intäkter	149,8	119,7	203,7	199,9	167,6
Finansiella kostnader	-36,3	-44,5	-114,6	-97,2	-91,9
Finansnetto	113,5	75,2	89,1	102,7	75,7
Extraordinära intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat/	215,9	347,0	169,3	156,2	304,9
<i>- varav exploatering</i>	28,7	41,6	90,8	71,9	33,6
<i>- varav reavinster</i>	41,0	25,2	10,0	45,5	53,8
SUMMA exkl realisationsvinster och exploatering	146,2	280,2	68,5	38,8	217,5
<i>AVSTÄMNING BALANSKRAV</i>					
Årets resultat	215,9	347,0	169,3	156,2	304,9
<i>Realisationsvinster</i>	-41,0	-25,2	-10,0	-45,5	-53,8
Årets resultat exkl realisationsvinster	174,9	321,8	159,3	110,7	251,1

Gävle kommun - balansräkning

Balansräkning

Belopp i (mnkr)	Utfall 1808	Utfall 1708	Bokslut 2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	11,6	13,0	13,5
Materiella tillgångar			
<i>Mark, byggnader och tekniska anläggningar</i>	1 546,1	1 447,8	1 510,2
<i>Maskiner och inventarier</i>	143,8	141,9	149,1
Finansiella anläggningstillgångar	7 778,8	7 927,1	7 784,1
Summa anläggningstillgångar	9 480,3	9 529,8	9 456,9
Omsättningstillgångar			
Förråd lager	0,5	1,8	0,5
Exploateringsfastigheter	64,8	63,2	62,0
Kortfristiga fordringar	1 613,9	1 179,3	1 452,3

<i>Belopp i (mnkr)</i>	Utfall 1808	Utfall 1708	Bokslut 2017
Kortfristiga placeringar	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	381,9	422,2	434,6
Summa omsättningstillgångar	2 061,1	1 666,5	1 949,4
SUMMA TILLGÅNGAR	11 541,4	11 196,3	11 406,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	4 762,8	4 458,0	4 457,9
Periodens resultat	215,9	347,0	304,9
Summa Eget kapital	4 978,7	4 805,0	4 762,8
Avsättningar för pensioner och liknande	474,5	451,6	438,3
Avsättningar	95,1	111,7	95,6
Summa avsättningar	569,6	563,3	533,9
Långfristiga skulder	4 301,0	4 733,6	4 296,6
Kortfristiga skulder	1 692,1	1 094,4	1 813,0
Summa skulder	5 993,1	5 828,0	6 109,6

Gävle kommun - kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys

<i>Belopp i mnkr</i>	Utfall 1808	Utfall 1708	Bokslut 2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat efter finansiella poster	215,9	347,0	304,9
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Av- och nedskrivningar	66,1	63,7	96,1
Avsättningar	35,6	18,8	-10,7
Realisationsresultat	-41,0	-25,2	-53,7
Övriga ej likvidpåverkande poster	0,1	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	276,7	404,3	336,6
Ökning (-)/minskning (+) lager/exploateringsfastigheter	-2,7	-5,6	-3,1
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	-159,9	-283,0	-556,0
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	-122,6	7,7	726,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-8,5	123,4	503,8
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-)	-0,2	-4,2	-8,2
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	-98,4	-118,1	-217,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	44,7	25,7	54,7
Lämnade aktieägartillskott	0,0	0,0	-300,0

<i>Belopp i mnkr</i>	Utfall 1808	Utfall 1708	Bokslut 2017
Ökning (-)/minskning (+) av finansiella tillgångar	5,3	-164,0	279,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-48,6	-260,6	-191,6
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån (+)/Amortering av lån (-)	-0,5	164,0	-272,8
Förutbetalda investeringsbidrag	4,9	-1,0	-1,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	4,4	163,0	-274,0
Periodens kassaflöde	-52,7	25,8	38,2
Likvida medel vid årets början	434,6	396,4	396,4
Likvida medel vid periodens slut	381,9	422,2	434,6

Gävle kommun - nämndernas resultat

NÄMND /FÖRVALTNING - Mnkr	Utfall 1808	Utfall 1708	Prognos 2018	Budget 2018
Kommunstyrelsen	86,7	84,8	117,4	100,8
<i>-varav Kommunstyrelsen</i>	<i>16,8</i>	<i>18,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>-varav Exploateringsresultat</i>	<i>28,7</i>	<i>41,6</i>	<i>71,9</i>	<i>90,8</i>
<i>-varav Realisationsvinster</i>	<i>41</i>	<i>25,2</i>	<i>45,5</i>	<i>10,0</i>
Samhällsbyggnadsnämnden	-9,4	20,0	-23,0	0,0
Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden	-8,5	13,2	-3,7	0,0
<i>-varav Realisationsvinster</i>	<i>0,0</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Kultur- och fritidsnämnden	6,0	16,2	6,3	0,0
Utbildningsnämnden	58,9	61,1	57,0	0,0
Omvårdnadsnämnden	-21,6	-21,1	-23,0	0,0
<i>-varav Realisationsförluster</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Socialnämnden	-26,2	-37,5	-45,0	0,0
Revisorskollegiet	0,7	0,8	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,2	0,0	-0,1	0,0
Valnämnden	2,6	0,1	0,0	0,0
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	0,0	0,0	0,0	0,0
Jävsnämnden	0,1	0,1	0,0	0,0
Summa skattefinansierad verksamhet	89,5	137,7	85,9	100,8
Finansförvaltning	126,4	209,3	70,3	68,5
SUMMA	215,9	347,0	156,2	169,3
Realisationsvinster och exploateringsresultat	69,8	66,8	117,4	100,8

<i>NÄMND / FÖRVALTNING - Mnr</i>	Utfall 1808	Utfall 1708	Prognos 2018	Budget 2018
SUMMA exkl realisationsvinster och exploatering	146,2	280,2	38,8	68,5
Resultat exklusive reavinster	174,9	321,8	110,7	159,3

Gävle kommun - nämndernas intäkter och kostnader

<i>Belopp i mnkr</i>	Intäkter	Kostnader	Netto	Kommunbidrag	Resultat
Kommunstyrelse	208,1	-308,5	-100,4	187,1	86,7
Samhällsbyggnadsnämnden	61,2	-260,1	-198,9	189,5	-9,4
Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden	147,0	-323,9	-176,9	168,4	-8,5
Kultur- och fritidsnämnden	59,4	-282,4	-223,0	229,0	6,0
Utbildningsnämnden	233,5	-1 736,6	-1 503,1	1 562,0	58,9
Omvårdnadsnämnden	202,5	-1 293,8	-1 091,3	1 069,7	-21,6
Socialnämnden	78,2	-484,7	-406,5	380,3	-26,2
Revisorskollegiet	1,0	-3,4	-2,4	3,1	0,7
Överförmyndarnämnden	0,5	-8,3	-7,8	8,0	0,2
Valnämnden	1,9	-1,0	0,9	1,7	2,6
Jävsnämnden	0,0	-0,1	-0,1	0,2	0,1
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	0,1	-0,3	-0,2	0,2	0,0
Summa	993,4	-4 703,1	-3 709,7	3 799,2	89,5

Gävle kommun - resultat Finansförvaltningen

<i>Belopp i mnkr</i>	Utfall 1808	Utfall 1708	Budget 2018	Prognos 2018	Bokslut 2017
<i>Intäkter</i>					
Internräntor	19,7	18,6	32,4	33,5	28,2
Övrigt	137,4	160,5	204,2	203,4	220,5
Summa intäkter	157,1	179,1	236,6	236,9	248,7
<i>Kostnader</i>					
Personalkostnader	-184,6	-150,9	-340,5	-337,7	-287,7
Utlagda kommunbidrag	-3 799,3	-3 595,3	-5 702,6	-5 702,6	-5 393
Övrigt	-23,4	-20,4	-41,4	-44,0	-28,8
Summa kostnader	-4 007,3	-3 766,6	-6 084,5	-6 084,3	-5 709,5

<i>Belopp i mnkr</i>	Utfall 1808	Utfall 1708	Budget 2018	Prognos 2018	Bokslut 2017
Verksamhetens nettokostnader	-3 850,2	-3 587,5	-5 847,9	-5 847,4	-5 460,8
Skatteintäkter	3 242,6	3 143,3	4 864,1	4 870,3	4 726,5
Generella bidrag och utj.	620,4	578,2	963,2	944,7	885,9
Finansiella intäkter	149,7	119,6	203,7	199,9	167,4
Finansiella kostnader	-36,1	-44,3	-114,6	-97,2	-91,6
Resultat efter skatter och finans	126,4	209,3	68,5	70,3	227,4
Extraordinära poster					
Årets resultat	126,4	209,3	68,5	70,3	227,4

Gävle kommun - investeringar per nämnd

<i>Investeringar (mnkr)</i>	Utfall 1808	Utfall 1708	Prognos 2018	Budget 2018
Skattefinansierad verksamhet				
Kommunstyrelsen	-2,7	-18,1	-54,0	-60,3
Samhällsbyggnadsnämnden	-53,2	-53,0	-130,3	-188,6
Samhällsbyggnadsnämnden, investeringsbidrag	0,5	0,0	0,5	0,0
Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden	-0,6	-0,4	-1,0	-1,0
Kultur- och fritidsnämnden	-1,8	-11,0	-10,8	-13,8
Utbildningsnämnden	-8,8	-9,8	-24,8	-29,3
Omvårdnadsnämnden	-6,4	-6,4	-11,3	-11,2
Omvårdnadsnämnden, investeringsbidrag	0,0	0,0	0,1	0,0
Socialnämnden	-1,2	-0,7	-2,6	-2,3
Revisorskollegiet	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Valnämnden	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
SUMMA INVESTERING	-74,8	-99,4	-235,0	-306,7
Exploateringsverksamhet	-23,7	-22,2	-105,0	-113,3
Exploateringsverksamhet, invbidrag	5,3	0,0	6,3	6,3
SUMMA TOTAL INVESTERING	-98,5	-121,6	-340,0	-420,0
SUMMA TOTAL INVBIDRAG	5,8	0,0	6,9	6,3

Gävle kommun - exploateringsverksamhet

<i>Totalt exploateringsom råden</i>	Anlägg- tillgång	Tomt	Försäljn- inkomst	Invest.- bidrag	Netto- expl	Expl- resultat
Budget 2018	-111,3	-21,1	111,5	6,3	-14,6	90,8

Totalt exploateringsområden	Anläggningstillgång	Tomt	Försäljningsinkomst	Invest.-bidrag	Nettoexpl	Expl-resultat
Redovisat 201808	-23,7	-4,7	30,7	5,3	7,6	28,7
Prognos 2018	-105	-14,4	86,6	6,3	-26,5	71,9
Budgetavvikelse 2018	6,3	6,6	-24,9	0	-11,9	-18,9

Belopp i mnkr, utgifter - och inkomster+

Markförsäljning	Försäljningssumma	Bokfört värde	Realisationsresultat
Budget 2018	20,0	-10,0	10,0
Redovisat 201808	41,7	-0,7	41,0
Prognos 2018	47,0	-1,5	45,5
Budgetavvikelse 2018	27,0	8,5	35,5

Belopp i mnkr, försäljning +, bokfört värde -

Markinköp	Inköpssumma
Budget 2018	-43,2
Redovisat 201808	-0,5
Prognos 2018	-43,2
Budgetavvikelse 2018	0,0

Belopp i mnkr, inköp -

8.4 Gävle Stadshus-koncernen

Gävle Stadshus-koncernen - resultaträkning

Belopp i mnkr	2018-01-01-- 2018-08-31	2017-01-01-- 2017-08-31	Helår 2017
Nettoomsättning	1 878,7	1 774,9	2 720,9
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	-294,5	-271,5	-415,2
Övriga externa kostnader	-978,5	-804,8	-1350,9
Av- och nedskrivningar	-359,7	-331,1	-545,3
Intäkter från andelar i intresseföretag	8,5	15,3	23,2
Summa rörelsens kostnader	-1624,2	-1392,1	-2288,2
Rörelseresultat	254,5	382,8	432,7
Resultatkoncernföretag och intresseföretag	438,5	-3,2	
Ränteintäkter	3,1	3,9	5,1
Räntekostnader	-90,6	-100,3	-146,5
Summa resultat från finansiella poster	351,0	-99,6	-141,4
Resultat efter finansnetto	605,5	283,2	291,3

Skatter	0,8	0,1	-58,0
Periodens resultat	606,3	283,3	233,3

Gävle Stadshus-koncernen - balansräkning

<i>Belopp i mnkr</i>	2018-08-31	2017-08-31	Helår 2017
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	5,8	8,0	8,5
Materiella anläggningstillgångar	10 986,3	10 401,2	10 663,4
Finansiella anläggningstillgångar	414,8	404,2	413,8
Summa anläggningstillgångar	11 406,9	10 813,4	11 085,7
Varulager	16,0	15,5	13,0
Kortfristiga fordringar	444,3	246,5	516,0
Kassa och bank	2,3	21,2	3,9
Summa omsättningstillgångar	462,6	283,2	532,9
Summa tillgångar	11 869,5	11 096,6	11 618,6
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital	3 767,0	2 958,1	3 207,7
Minoritetsintresse	45,8	44,7	45,1
Avsättningar	361,3	333,6	362,3
Långfristiga skulder	6 173,8	6 775,1	6 245,4
Kortfristiga skulder	1 521,6	985,1	1 758,1
Summa skulder och eget kapital	11 869,5	11 096,6	11 618,6

Gävle Stadshus-koncernen - kassaflödesanalys

<i>Belopp i mnkr</i>	2018-01-01-- 2018-08-31	2017-01-01-- 2017-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före finansiella poster	254,5	432,8
Resultat koncern- och intresseföretag	438,5	0,0
Ränteintäkter	3,1	5,1
Räntekostnader	-90,6	-146,6
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-66,0	532,2
Betald skatt	0,7	-34,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	540,2	789,3
Ökning (-)/minskning (+) varulager	-3,0	0,2

Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	71,3	-258,4
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	-36,5	230,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten	572,0	761,6
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-)	0,0	-3,1
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	-830,1	-1 266,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	3,6	39,9
Försäljning av dotterbolagsaktier, AB Gavlegårdarna	564,0	0,0
Investeringar i intressebolag		
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-262,5	-1 229,6
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Erhållenutdelning	7,5	7,5
Utbetald utdelning	-46,9	-20,5
Amortering långfristiga skulder	-71,6	-334,3
Förändring av kortfristiga certifikatslån	-200,0	500,0
Nyupplåning långfristiga skulder	0,0	0
Erhållet aktieägartillskott från Gävle kommun	0,0	300,0
Förändring övriga långfristiga fordringar	0,0	7,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-311,0	460,5
Periodens kassaflöde	-1,5	-7,5
Likvida medel vid årets början	3,8	11,3
Likvida medel vid periodens slut	2,3	3,8
<i>Ej likvidpåverkande poster:</i>		
Avskrivningar	359,7	545,3
Rearesultat av aktier och materiella anläggningstillgångar	-414,9	13,7
Resultatandel Bomhus Energi AB	-13,8	-23,2
Övriga poster	3,0	-3,6
SUMMA	-66,0	532,2

Gävle Stadshus-koncernen- Investeringar och balansomslutning per bolag

AB Gavlegårdarna redovisas inklusive sålt dotterbolag till och med försäljningsdatum.

<i>Belopp i mnkr</i>	Investering 2018-01-01- 2018-08- 31	Investering 2017-01-01- 2017-08-31	Progno s 2018	Budget 2018	Balansom slutn 2018-08- 31	Balansom slutn 2017-08- 31
Moderbolag						
Gävle Stadshus AB	0,0	0,0	0,0	0,0	2 532,8	2 341,7

Dotterbolag						
Gävle Energi-koncernen	170,3	180,1	262,0	262,0	2 377,4	2 291,7
AB Gavlegårdarna	363,7	254,4	531,0	531,0	4 837,3	4 578,5
Gavlia-koncernen	260,3	292,2	448,6	658,4	3 302,3	3 083,4
Gävle Hamn AB	35,8	13,3	119,0	208,0	1 348,0	1 338,5
Stuveribolaget Gävle AB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2
Elimineringar					-2 528,4	-2 537,5
Total	830,1	740,0	1 360,6	1 659,4	11 869,6	11 096,5

Gävle Stadshus-koncernen omsättning och resultat per bolag

AB Gavlegårdarna redovisas inklusive sålt dotterbolag till och med försäljningsdatum.

Belopp i mnkr	Omsättnin g 2018-01- 01--2018- 08-31	Omsättnin g 2017-01- 01--2017- 08-31	Resultat 2018-01- 01--2018- 08-31	Resultat 2017-01- 01--2017- 08-31	Prognos helår 2018
Moderbolag					
Gävle Stadshus AB	2,1	1,9	69,2	-4,7	-19,1
Dotterbolag					
Gävle Energi-koncern	727,6	685,3	114,0	121,7	192,9
AB Gavlegårdarna	737,6	720,9	484,5	125,8	507,9
<i>varav ursprunglig verksamhet</i>			467,8	107,4	493,3
<i>varav kommunens verksamhetslokaler</i>			16,7	18,4	14,6
Gavlia-koncernen	452,5	407,6	6,0	23,9	6,0
<i>övriga lokaler</i>			2,9	-0,2	2,7
<i>kommunens verksamhetslokaler</i>			2,5	17,6	3,9
<i>Gävle Drift&Service</i>			-0,3	6,1	0,8
<i>Gävle Parkeringservice AB</i>			0,9	-0,9	-1,4
<i>Gävle Flygplats AB</i>			0,0	1,3	0,0
Gävle Hamn-koncern	98,0	106,7	13,6	26,6	9,9
Stuveribolaget Gävle AB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncernelimineringar	-139,1	-147,6	-81,0	-10,0	
Total	1878,7	1774,8	606,3	283,3	697,6

9 Bilaga 1 Personalstatistik

9.1 Personalstruktur

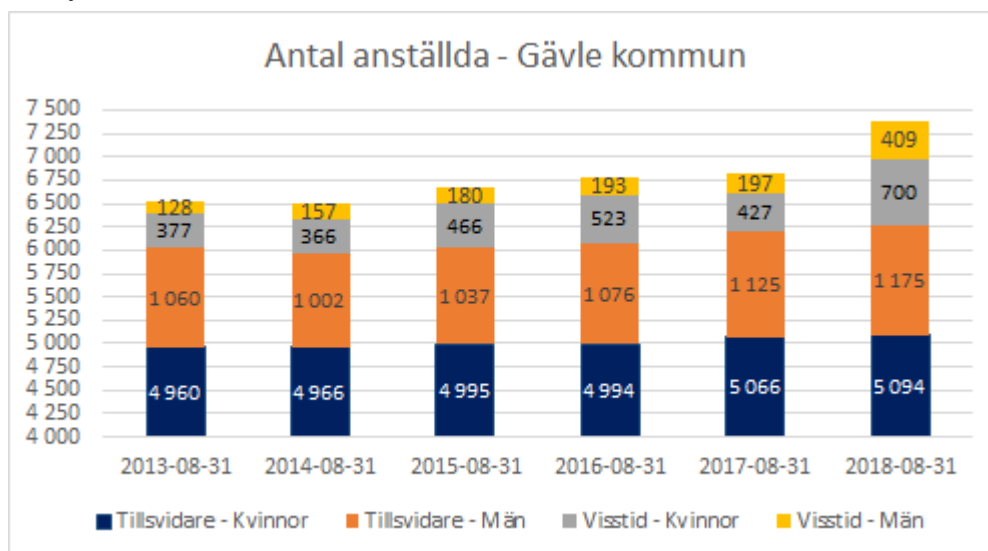
Årsarbetare

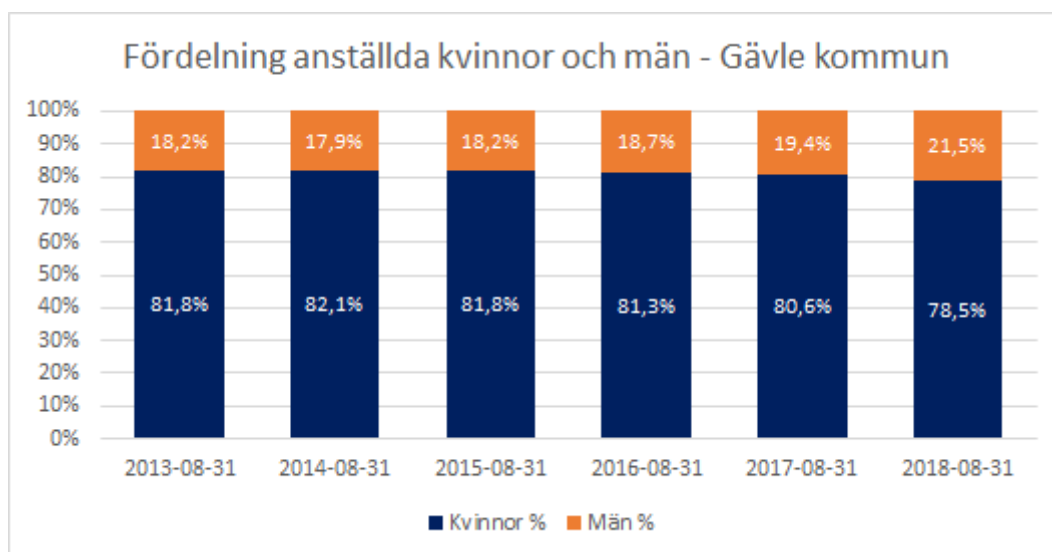
	2018-08-31			2017-08-31			2016-08-31		
Årsarbetare	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidare	4 929	1 163	6 092	4 893	1 112	6 005	4 813	1 062	5 875
Visstid	655	386	1 041	394	183	577	484	182	666
Totalt	5 584	1 549	7 133	5 287	1 295	6 582	5 297	1 244	6 541

Antal anställda

	2018-08-31			2017-08-31			2016-08-31		
Antal anställda	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidare	5 094	1 175	6 269	5 066	1 125	6 191	4 994	1 076	6 070
Visstid	700	409	1 109	427	197	624	523	193	716
Totalt	5 794	1 584	7 378	5 493	1 322	6 815	5 517	1 269	6 786

Analys

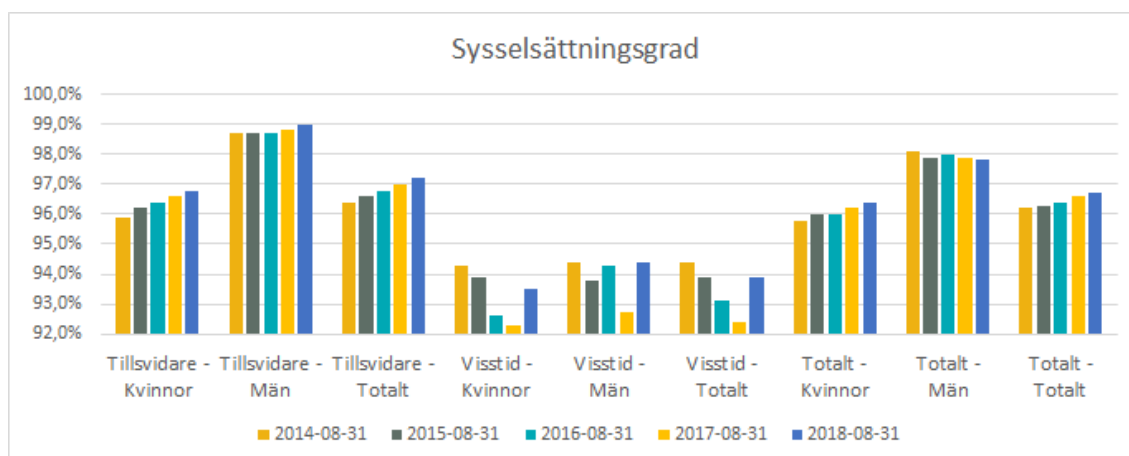

Totalt så har hela Gävle kommunkoncern ökat antalet anställda med 600 medarbetare sedan delår 2 2017. Kommunen har ökat med 563 medarbetare och bolagen med 37 medarbetare. Detta beror främst på Regerings beslut om utökning av extratjänster där Gävle har anställt över 450 sedan starten vars syfte är att minska arbetslösheten och öka mångfalden bland de anställda samt bryta trenden med ökat försörjningsstöd från Socialtjänsten. En stor andel obehöriga lärare har anställts med tidsbegränsad anställning samt en ökning av lärare som tillsvidareanställda.

Övriga orsaker till ökningen av antal anställda är bland annat att Kultur och Fritid har fått statliga medel för lovaktiviteter för barn och unga och kommunen anställt medarbetare till det projektet, tjänstlediga ersätts med visstidsanställda och vararbetare i samband med Val 2018. Minskning av personal inom Omvårdnad och vissa enheter inom Socialtjänstens HVB hem påverkar även underlaget. Gävle Hamn har öppnat ett nytt Hamntrafikkontor och Gavlegårdarna har anställt i samband med nybyggnationer, övriga har sommarjobbare och omvandling av inhyrd personal till anställd personal som förklaring till ökning.

Könsfördelningen har förändrats under åren till att bli mer jämlik än tidigare om än att det är långt kvar. Numera är 78,5% av de anställda kvinnor mot 82,1% för fem år sedan vilket är en stor förändring. Exempelvis så försöker två av förvaltningarna vid rekryteringsannonsering verka för att det underrepresenterade könet ökar för att uppnå en jämnare könsfördelning.

9.2 Genomsnittlig sysselsättningsgrad

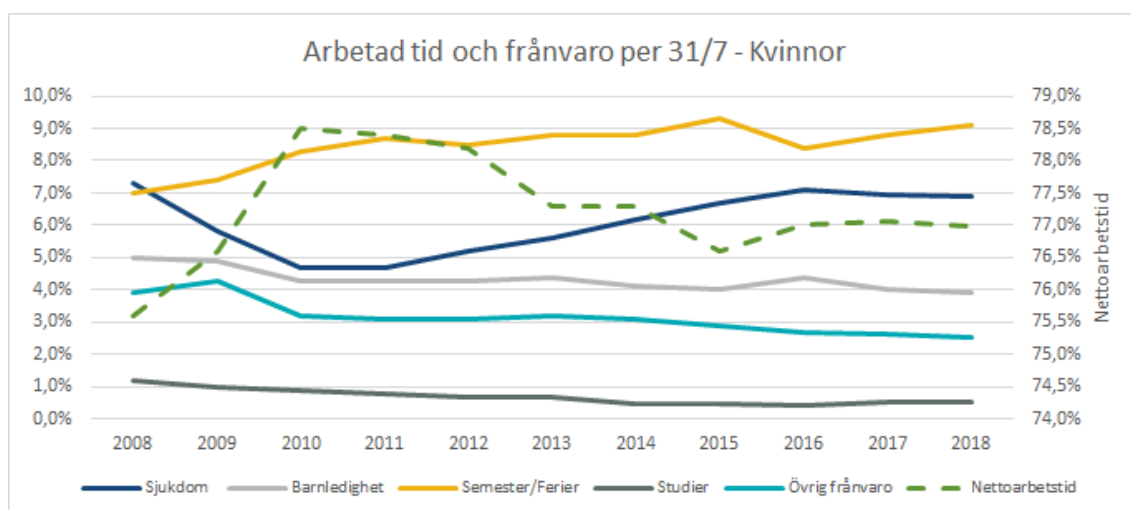
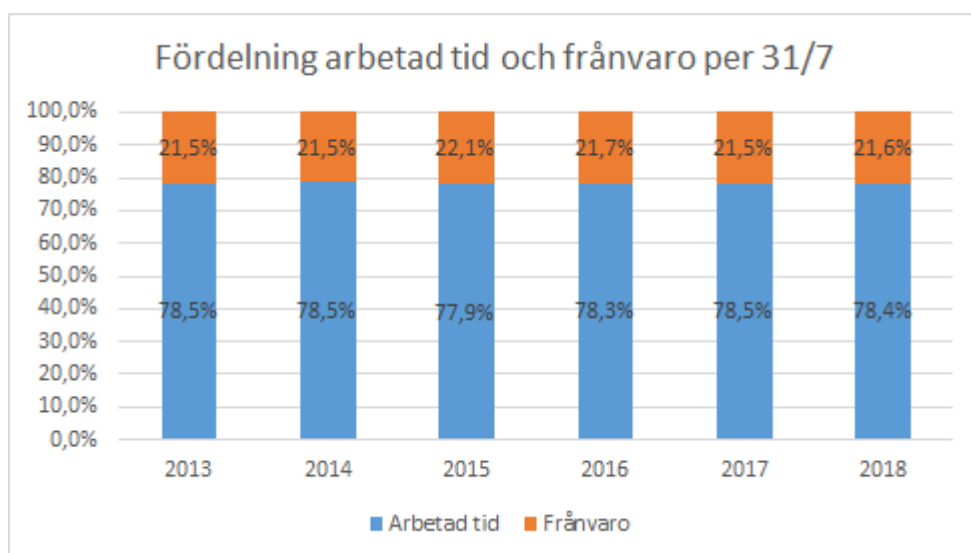
Analys

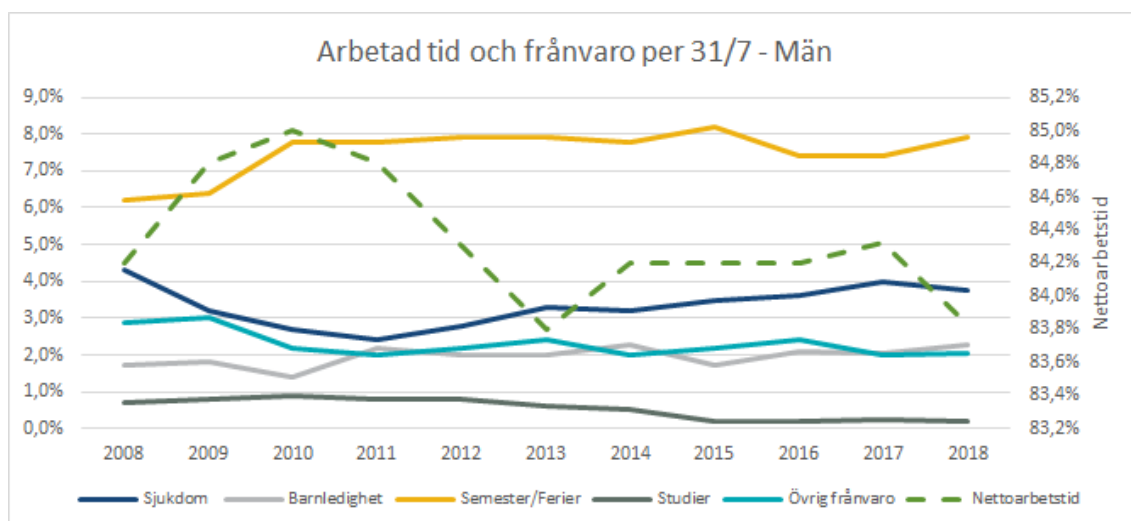
Trenden för den totala genomsnittliga sysselsättningsgraden är fortsatt svagt stigande och sedan förra året har den ökat med 0,1 procentenheter till 96,7 procent. Ökningen för tillsvidareanställda har en utveckling på 0,2 procentenheter jämfört med föregående år. Andelen som arbetar Heltid 100 procent uppgår till 86,7 procent (85,6 procent), Deltid 75-99 procent uppgår till 9,8 procent (10,9 procent) samt Deltid 0-74 procent uppgår till 3,5 procent (3,5 procent).

Samtliga förvaltningar påvisar en ökning eller ingen skillnad av de tillsvidareanställdas genomsnittliga sysselsättningsgrad och ökningen beror främst på att färre kvinnor arbetar deltid.

Den högre genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda i jämförelse med visstidsanställda beror på att de omfattas av heltidsbeslutet som inte visstidsanställda gör.

9.3 Arbetad tid och frånvaro

Analys

Den verkliga totala sysselsättningen, det vill säga närvarotiden, har minskat med 0,1 procentenheter jämfört med föregående år till 78,4%, vilket är i paritet med tidigare år. Kvinnorna är kvar på samma nivå som tidigare medan männen minskar sin närvaro med 0,5 procentenheter.

Anledningen till minskningen mellan åren för männen är främst ökad semester och barnledighet, medan sjukfrånvaron minskar. För kvinnorna så sjunker sjukfrånvaron, barnledighet och övrig frånvaro medan semesteruttaget ökar tillsammans med studier. En orsak till ökad semester för båda könen kan vara den fina sommaren i år.

Det är fortfarande stora skillnader mellan könen vad gäller uttag av barnledighet där männen är hemma 2,3% av tiden och kvinnorna 3,9%. Skillnaden har dock minskat mot tidigare år. Semesteruttaget är större hos kvinnorna 9,1% mot 7,9% för männen så där finns ingen direkt samband med barnledighet. Skillnader finns naturligtvis mellan förvaltningarna men trenden är densamma som på totalen.

9.4 Övertid

		2018-07-31			2017-07-31		
	Kön	Antal timmar	Utbetald ersättning	Beräknad kostnad för övertid i tid	Antal timmar	Utbetald ersättning	Beräknad kostnad för övertid i tid
Fyllnadstid	Kvinnor	15 262	2 473 880	523 593	20 200	3 281 287	564 967
	Män	1 894	327 618	77 462	3 605	594 801	102 492
	Totalt	17 156	2 801 498	601 055	23 805	3 876 088	667 459
Enkel övertid	Kvinnor	6 064	1 472 791	634 390	6 162	1 308 589	737 845
	Män	1 399	389 373	77 034	1 366	304 269	99 301
	Totalt	7 463	1 862 164	711 424	7 528	1 612 858	837 146

		2018-07-31			2017-07-31		
Kvalificerad övertid	Kvinnor	10 141	3 814 039	713 027	12 440	4 202 459	1 039 231
	Män	4 478	1 512 239	297 523	5 260	1 630 677	325 348
	Totalt	14 619	5 326 278	1 010 550	17 700	5 833 136	1 364 579

Analys

Den enkla och kvalificerade övertiden för Gävle kommun har sedan förra året sjunkit med 12 procent, och uttaget i pengar har minskat med 7,6 procent vilket innebär att minskningen i tid ger en lägre övertidskostnad om cirka 740 000 kr för kommunen.

Främsta orsakerna till övertid för kommunen är svårigheter att hitta vikarier så ordinarie personal jobbar övertid samt hög arbetsbelastning. Övertiden följs dock kontinuerligt upp vid chefs- och verksamhetsuppföljningar för att säkerställa arbetsmiljön för de berörda medarbetarna.

För Gavlia-koncernen så beror ökningen från fjolåret främst på vinterväghållningen på grund av all snö samt halkbekämpning och snöröjningen.

Fyllnadstiden har minskat med 28 procent bland de deltidsanställda.

Den genomsnittliga övertiden under perioden har sjunkit till 5,3 timmar/anställd mot 7,2 timmar/anställd föregående år och 7,4 timmar/anställd 2016. Uttag av övertid för kvinnor uppgår till 5,4 timmar och för män 4,9 timmar. Männen tar i större utsträckning sin övertid som utbetald ersättning (84 procent) jämfört med kvinnor (80 procent).